

TOK

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar

2026. május 13.

KIVONATOS FÜZET

2026. május 13.

A bélmikrobiom és stroke közötti kapcsolat vizsgálata

DÉNES ORSOLYA

Génebesztet szak 4. év

denesjborsolya@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Csató-Kovács Erika, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Biomérnöki Tanszék

kovacserika@uni.sapientia.ro

A WHO adatai alapján 2021-ben a stroke a harmadik leggyakoribb halálok. A stroke az agyi véráramlás hirtelen, lokális megszakadását jelenti, amely súlyos neurológiai tünetekkel járhat. A mikrobiom és a stroke kapcsolata a mikrobiom-bél-agy tengely (MGBA) kétirányú kommunikációján alapul, aminek értelmében a mikrobiom is hat az agyra és annak működésére, valamint az agy is hat a bél működésére, ezáltal a mikrobiom összetételére. Számos kutatás arra utal, hogy stroke-os betegeknél gyakran megfigyelhető a bél mikrobiom összetételének változása, a diszbiózis. A diszbiózist külső és belső tényezők is kiválthatják, például a gazdaszervezet genetikai tulajdonságai, az életkor, a különböző bélbetegségek, valamint az életmódbeli szokások. Tehát a diszbiózis lehet a stroke kiváltó oka és következménye is.

Kutatásunk célja a stroke-on átesett betegek bélmikrobiomjának a feltérképezése újgenerációs szekvenálással és összehasonlító elemzése. A kutatás megvalósítása érdekében a begyűjtött székletmintákból genomiális DNS-t izoláltunk (16 minta), azt követően amplifikáltuk a 16S rRNS gén V3-V4 régióját a 16S amplikon könyvtár létrehozásához. A mintákat Illumina MiSeq Platformon szekvenáltattuk, a kapott eredményeket feldolgoztuk.

Az eredmények alapján a stroke-on átesett egyének mikrobiomjában a *Firmicutes*, *Bacteroidetes*, *Proteobacteria*, *Verrucomicrobia* és az *Actinobacteria* törzsek dominálnak. Az összes minta esetében a *Firmicutes/Bacteroidetes* aránya eltolódik, amely a diszbiózis jellemzője. A *Collinsella* nemzetség szinte az összes minta esetében kimutatható volt, összefüggésben áll az érelmeszesedéssel, ez arra utal, hogy a stroke kockázati tényezője. Több minta esetében a jótékony, rövid szénláncú zsírsavakat (SCFA) termelő mikroorganizmusok közül a *Faecalibacterium* és *Bacteroides* százalékos eloszlása megemelkedett, amely hozzájárulhat a kedvező kimenetelhez. Az *Akkermansia* egyes esetekben magas százalékos eloszlást mutat, amely gyulladáscsökkentő hatása révén pozitívan befolyásolhatja a stroke kimenetelét. Nemzetség szinten a mikrobiomot alkotó mikrobiális sokszínűség viszonylag alacsony, amely alátámasztja a diszbiózist.

Kutatásunk során sikerült azonosítani különböző taxonómiai szinteken a bélmikrobiom összetételét, eredményeink alapján elmondható, a mikrobiom összetétele változó és egyén függő. Ugyanakkor vizsgált egyének esetén megfigyelhető a különböző SCFA termelő nemzetségek előfordulása, valamint a stroke kockázati tényezőjeként említhető *Collinsella*. Eredményeink hozzájárulhatnak potenciális mikrobiom-alapú biomarkerek azonosításához a személyre szabott terápiák kialakításához.

2026. május 13.

Különböző kórházi osztályokról izolált *Acinetobacter baumannii* genomikai összehasonlítása

GERÉD BOGLÁRKA

Génebészet szak 4. év

geredebboglarka@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Salamon Pál, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Biomérnöki Tanszék

salamonpal@uni.sapientia.ro

Napjainkban az egészségügyi ellátással összefüggésbe hozható fertőzések és az egyre inkább terjedő antibiotikum rezisztencia globális szinten kihívást jelentenek. Az Egészségügyi Világszervezet adatai alapján 2050-re az antibiotikum rezisztens mikrobák okozta elhalálozások megtízszereződhetnek. A kórházakban előforduló leggyakoribb mikroorganizmusok közül jelentős figyelmet igényel az *Acinetobacter baumannii*, mivel az *Acinetobacter*ek közül ez a faj okozza a nosocomiális fertőzések többségét.

Kutatásunk célja a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház különböző osztályairól izolált törzsek összehasonlítása, azon genetikai eltérések/azonosságok vizsgálata, amelyek hozzájárulnak az osztályspezifikus fertőzési mintázatokhoz.

A genomiális DNS kivonást követően 8 specifikus lokusz multiplex-PCR reakcióban történő amplifikálását, majd agaróz elektroforézis útján történő elválasztását optimalizáltuk. A létrejövő egyedi sávmintázatok alapján azonosítottuk a genetikailag közel álló törzseket, elemeztük az azonosított genetikai klónok, az izolálás helye és ideje, valamint az antibiotikum rezisztencia fenotípus közötti összefüggéseket.

A vizsgált 13 izolátumot két fő klaszterbe, ezen belül öt alcsoportba soroltuk, amelyek két fő terjedési útvonalat mutattak a különböző kórházi osztályok között. A genetikailag azonos, vagy egymáshoz nagyon közel álló törzsek igazolhatják a különböző osztályok közötti fertőzések terjedését.

A molekuláris genomikai összehasonlítás eredményei kimagasló jelentőséggel bírnak a helyi rezisztens törzsek epidemiológiájának feltérképezésébe, lehetővé teszik a megfelelő intézkedések gyors kidolgozását az érintett kórházi osztályokon, ezáltal hozzájárulnak a nosocomiális fertőzések csökkentéséhez.

2026. május 13.

Gyógynövény-kivonatok fermentációja és alkalmazhatóságának vizsgálata a láb patogén mikroflórájával szemben

GYÖRGY VIVIEN

Génebesztet szak 4. év

gyorgysvivien@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Salamon Pál, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Biomérnöki Tanszék

salamonpal@uni.sapientia.ro

A gyógynövények hosszú évszázadok óta hozzájárulnak az emberek egészségének megőrzéséhez, illetve a betegségek leküzdéséhez. A modern medicinában használatos gyógyszerek jelentős része természetes eredetű, melynek több mint 25%-át a gyógynövények képezik. Az erdélyi hagyományokban is kiemelkedő szerepet játszanak ezek a növények: gyűjtésük, feldolgozásuk és alkalmazásuk évszázadok óta része a mindennapi életnek.

Az utóbbi időben egyre nagyobb figyelmet kap a fermentáció, mint olyan biotechnológiai eljárás, amely a növényi anyagok bioaktivitását képes fokozni. A mikroorganizmusok közreműködésével zajló fermentáció során új, potenciálisan hatékonyabb metabolitok keletkezhetnek, miközben a már meglévő vegyületek biológiai hasznosulása is javulhat. Különösen hasznosnak bizonyultak fermentáció szempontjából a tejsavbaktériumok, esetünkben a *Lactobacillus fermentum* és *Lactobacillus paracasei*.

A méz szubsztrátként való hasznosítása kiváló szénforrásként szolgál a *Lactobacillus* törzsek számára, mivel a gyógynövényekkel és mézzel dúsított fermentációs táptalajok (például de Man, Rogosa és Sharpe-táptalaj) így egy komplex bioaktív rendszert alkotnak, amelyben a méz fenolos összetevői és a baktériumok anyagcsere-termékei együttesen gátolják a kórokozók biofilmjeinek kialakulását.

A citromfű (*Melissa officinalis*) és a körömvirág (*Calendula officinalis*) tradicionálisan használt gyógynövények, amelyek gazdagok különböző fenolos vegyületekben, köztük flavonoidokban, fenolsavakban és tanninokban.

A kutatás célja a kiválasztott gyógynövények fermentációjának vizsgálata a biológiai aktivitásuk fokozása érdekében. Ezen gyógynövények közismerten rendelkeznek antimikrobiális tulajdonságokkal, viszont kutatásunk tárgyát képezte annak felderítése, hogy e hatások hogyan módosulnak fermentációs eljárás után, illetve milyen mértékben változik bioaktív vegyületeik mennyisége.

A kutatás igazolta, hogy a citromfű és a körömvirág mézzel dúsított közegben történő fermentációja sikeres volt, amit a jelentős pH-csökkenés, a tejsav felszaporodása és a fenolos vegyületek biológiailag aktívabb formává alakulása bizonyít. A vizsgált változók közül a *Lactobacillus paracasei* baktériumtörzs, illetve a citromfű (*Melissa officinalis*) bizonyult a leghatékonyabbnak, mivel ezek kombinációja eredményezte a legintenzívebb sav és polifenol termelést.

További kutatásunk során arra keressük a választ, hogy az említett fermentált növényi kivonatok képesek-e hatékonyan gátolni a bromodosis kialakulásáért felelős baktériumtörzsek szaporodását, alternatívát nyújtva a szintetikus készítményekkel szemben.

2026. május 13.

Radioaktív nehézfém ionok eltávolítása atomerőművi hűtővizekből szorpciós technikák alkalmazásával

MAKÓ TAMÁSGénebesztet szak 1. év
makoka129@gmail.com**Témavezető:****dr. Tánczos Szidónia Katalin, egyetemi adjunktus**Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Biomérnöki Tanszék
tanczosszidonia@uni.sapientia.ro

Az atomerőművek üzemeltetése során keletkező radioaktív szennyezőanyagokat tartalmazó hűtővizek kezelése kiemelt jelentőségű környezetvédelmi és nukleáris biztonságtechnikai szempontból. A primer és szekunder körökből származó fagyadékfázisú hulladékok radioaktív fémionokat, például ^{60}Co , ^{137}Cs , ^{90}Sr tartalmazhatnak, amelyek komoly ökológiai és egészségügyi kockázatot jelentenek.

Kutatásom célja szorpciós eljárások hatékonyságának vizsgálata ezen ionok eltávolítására. Három eltérő szorbenst alkalmazunk: MFI szerkezetű ZSM-5 zeolitot, aktív szenet, valamint bioszorbensként újrahasznosított kávézaccot. A modellrendszerben a szennyezőket Co^{2+} ionokkal reprezentáljuk, figyelembe véve azok kémiai azonosságát a reaktorüzem során keletkező kobalt izotópokkal. A zeolit felületi adszorpció és részben ioncsere-mechanizmusok révén, az aktív szén nagy fajlagos felülete pedig felületi adszorpció kölcsönhatásokon keresztül segíti az ionmegkötést. A kávézacc biopolimer mátrixa komplexképzésre alkalmas funkció csoportjai révén költség-hatékony és fenntartható bioszorpció alternatívát kínál.

A kutatás a szerves és nukleáris kémia határterületén helyezkedik el, és hozzájárulhat a nukleáris ipar folyékony radioaktív hulladékainak hatékonyabb kezeléséhez.

2026. május 13.

Hargitafürdő és Balánbánya térségében található bányavizek kémiai összetételének és mikrobiális közösségeinek vizsgálata

POTYÓ EDINA, PARA ANNA

Génsebészet szak 4. év

potyotedina@uni.sapientia.ro / paramanna@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Máthé István, egyetemi docens / dr. Zsigmond Andrea Rebeka, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Biomérnöki Tanszék / Kolozsvári Kar, Környezettudomány Tanszék

matheistvan@uni.sapientia.ro / zsigmond.andrea@gmail.com

Savas bányavíz akkor alakul ki, amikor egy szulfidos érc, elsősorban pirit (FeS_2), levegő, víz és mikrobák jelenlétében oxidálódik. Az oxidáció során kénsav képződik, amely jelentősen csökkenti a víz pH-ját, és elősegíti különböző fémek (pl. Fe, Mn, Al, Zn, Cu, Pb, Cd) oldatba kerülését.

Az 1990-es és 2000-es években számos romániai bányát bezártak, ugyanakkor sokmeddőhányó szakszerű kezelése és lezárása elmaradt. Ennek következtében a csapadék és a felszín alatti víz érintkezésbe kerül a szulfidos kőzetekkel, így folyamatos savképződés indul meg. A keletkező savas víz patakokba és folyókba jutva másodlagos szennyezést okoz.

A kutatásunk célja a Balánbánya és Hargitafürdő térségében található felszíni bányavizek kémiai összetételének a vizsgálata, a savas bányavíz hatásának értékelése a vízminőségi paraméterek és a romániai felszíni vizek vízosztályozási rendszere alapján, valamint a mikrobiális közösségek összetételének elemzése. Mintavételekre 2025 májusában és novemberében került sor, három-három mintavételi pontból. Több mérési pontban alacsony pH illetve magas szulfát-, illetve mangán- és alumínium-tartalom volt kimutatható, amelyek vizek a román vízminőségi osztályozás szerint a legrosszabb, V. osztályba sorolhatók. Az újgenerációs szekvenálás (NGS) során leginkább savkedvelő vagy savtoleráló vas- és kénbaktériumokat sikerült azonosítani, amelyek minden bizonnyal nehézfém-toleránsok is. A mikrobiális diverzitás alakulásában a víz kémhatása bizonyult a legmeghatározóbb tényezőnek, tükrözve az egyes mintavételi pontok sajátos geokémiai környezetét, ahol funkcionálisan specializált közösségek alakultak ki.

2026. május 13.

Rekombináns katekol-1,2-dioxigenáz enzim hatékony szintézise és jellemzése

SIBIANU JÁNOS-MÁRK, FÜLÖP ESZTER

Génebesztet szak 4. év / Fenntartható biotechnológiák mesterképzés 1. év

sibianujanosmark@gmail.com / fulopleszter@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Csató-Kovács Erika, adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Biomérnöki Tanszék

kovacserika@uni.sapientia.ro

Az aromás szénhidrogének a környezetszennyező anyagok egyik fő csoportját képezik, mivel széles körben használják őket a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energia rendszerekben és ipari folyamatokban. Mivel hosszú ideig megmaradnak a környezetben, mérgezőek és hajlamosak felhalmozódni a talajban és a talajvízben, fenntartható megoldásokat kell találnunk az eltávolításukra. A bioremediáció hasznos biológiai alternatívája a hagyományos fizikai-kémiai módszereknek, amely során mikroorganizmusokat és enzimatisz utvonalaat használunk a káros anyagok lebontására vagy átalakítására. A katekol kulcsfontosságú köztitermék a mono- és policiklusos aromás szénhidrogének aerob lebontásában. A katekol-1,2-dioxigenáz katalizálja a gyűrű felbomlását az orto útvonalon cis,cis-mukonsavat képezve.

Kutatásunk célja a Rhodococcus erythropolis és a Pseudomonas putida fajokból izolált rekombináns katekol-1,2-dioxigenáz enzimek jellemzése. A rekombináns enzimeket bakteriális expressziós sejtvonalon állítottuk elő, majd Ni-affinitás kromatográfiát alkalmaztunk az enzimek tisztítására.

A heterológ expresszió során az enzimek oldható formában termelődtek. Az expresszió hozama a Pseudomonas putida-ból izolált enzim esetén (C120_P) 120 mg/L, míg Rhodococcus erythropolis-ból (C120_R) izolált esetén 126 mg/L. A C120_P optimális pH értéke pH 8,0, és a C120_R optimális pH értéke szintén pH 8,0. A kinetikai paraméterek elemzése alapján, a C120_R enzim jobb affinitással rendelkezik a katekol szubsztráthoz, mint C120_P enzim, ami megerősítette, C120_P enzim hogy alkalmasak a biotechnológiai felhasználásra.

Az eredmények hozzájárulnak a szennyezett területről izolált katekol-1,2-dioxigenáz optimális működési paramétereinek a meghatározásához, és alátámasztják annak lehetséges alkalmazását kiterjedt biológiai szennyeződésmentesítésben és környezetbarát ipari folyamatokban.

2026. május 13.

Fogyasztói döntéshozatal és viselkedési mintázatok a Netflix digitális ökoszisztémájában

AMBRUS ANITA-KRISZTA

Marketing szak 3. év

ambrusanitakriszta@uni.sapientia.ro

Témavezető:**dr. Szócs Attila, egyetemi adjunktus**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Üzleti Tudományok Tanszék

szocsattila@uni.sapientia.ro

A streaming szolgáltatások a mindennapi élet szerves részévé váltak, alapjaiban átalakítva a tartalomfogyasztási szokásokat és a szórakoztatóipar működését. Az igény szerinti hozzáférés, a széles tartalomkínálat és a személyre szabott felhasználói élmény új elvárásokat teremtett a fogyasztók körében, miközben a szolgáltatók számára egyre komplexebb versenykörnyezetet hozott létre. Ebben a dinamikusan változó digitális ökoszisztémában kiemelt jelentőséggel bír annak megértése, hogy milyen tényezők befolyásolják a felhasználói döntéshozatalt és a platformokhoz való hosszú távú elköteleződést.

A dolgozat célja a fogyasztói döntéshozatal mögött meghúzódó ok-okozati összefüggések feltárása, és viselkedési mintázatok megértése a Netflix digitális ökoszisztémájában. A kutatás átfogó képet nyújt az online üzleti modellek működéséről, kiemelten az előfizetési és tagsági rendszerek sajátosságairól, valamint ezek gazdasági és stratégiai jelentőségéről a digitális piacon.

A dolgozat központi eleme a fogyasztói magatartás vizsgálata a streaming piacon. Kiemelten tárgyalja a Netflix személyre szabott tartalomajánlásának, a felhasználói felületének (UI/UX), valamint az adatvezérelt döntéshozataloknak a szerepét a felhasználói élmény kialakításában. Továbbá, a különböző esettanulmányok ismertetése azt a célt szolgálja, hogy a dolgozat mélyebb betekintést nyújtson a felhasználói döntéshozatal mechanizmusai.

A kutatás primer adatokat is feldolgoz, amely keretein belül gyakoriságok ismertetésére került sor, valamint összefüggések elemzésére, mint: a felhasználói elégedettséget, a tartalomfogyasztási szokásokat és az előfizetés megtartását befolyásoló tényezők.

2026. május 13.

A székelyföldi fiatalok helyben maradásának rendszerszintű értelmezése: elméleti modell és empirikus vizsgálat

BÁCS BALÁZSAlkalmazott közgazdaságtan és pénzügy mesterképzés 1. év
bacsrbalazs@uni.sapientia.ro**Témavezető:****dr. Kádár Beáta, egyetemi docens / drd. Nagy-Kercsó Katalin, egyetemi tanársegéd**Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Üzleti Tudományok Tanszék / Üzleti Tudományok Tanszék
kadarbeata@uni.sapientia.ro / kercsokatalin@uni.sapientia.ro

A dolgozat a székelyföldi magyar fiatalok helyben maradását befolyásoló tényezőket vizsgálja, és egy olyan ötpilléres rendszermodellt dolgoz ki, amely a településmarketing és a helyi fejlesztési stratégiák számára is alkalmazható. A téma aktualitását az adja, hogy a fiatalok elvándorlása a periférikus és kisebbségi térségek egyik legsúlyosabb kihívása, amely nemcsak gazdasági, hanem társadalmi, demográfiai és kulturális következményekkel is jár.

Az elméleti rész a társadalmi marketing, a településmarketing, a place branding, a helyidentitás, a közösségi beágyazottság és az ifjúsági migráció szakirodalmára épül. Ennek alapján a helyben maradás nem egyetlen tényező eredménye, hanem olyan többdimenziós jelenség, amelyben az egzisztenciális biztonság, a helyidentitás és kulturális gyökerek, a közösségi beágyazottság, a jövőperspektíva, valamint az értelemadás és célkeresés egymással kölcsönhatásban formálják a döntéseket.

A kutatás vegyes módszertani megközelítést alkalmaz. A kérdőíves vizsgálat 209, 30 év alatti fiatal válaszára épült, amelyet statisztikai elemzés és klaszterelemzés egészített ki. A kvalitatív szakaszban fókuszcsoporthoz tartozó vizsgálat, valamint szakértői interjúk és azok digitális szövegelemzése történt. Az eredmények alapján a fiatalok körében magas az elköltözési hajlandóság, amely mögött elsősorban az alacsony fizetések és a korlátozott munkalehetőségek állnak. Ugyanakkor a helyi kötődés, a települési büszkeség, a hagyományok jelentősége és a közösséghez tartozás érzete továbbra is erősen jelen van. A klaszterelemzés négy eltérő csoportot azonosított: mérsékelten elégedett lokálpatrióták, átlagos, de kritikus réteg, optimista lokálpatrióták és elégedetlenek. A klaszterek nem csupán eltérő elégedettségi szinteket, hanem eltérő helyben maradási és elvándorlási logikákat jelenítenek meg. A fókuszcsoport és a szakértői interjúk megerősítették, hogy az egzisztenciális biztonság alapfeltétel, de önmagában nem elegendő: a közösségi részvétel, a jövőperspektíva, a helyi identitás és az értelemadás szintén meghatározó tényezők. A kutatás fontos többleteredménye, hogy rámutatott az észlelt és a valós helyi lehetőségek közötti eltérésre is.

A dolgozat fő következtetése, hogy a fiatalok helyben maradása csak integrált, klaszterérzékeny megközelítésben érhető meg. A megtartó stratégiáknak ezért egyszerre kell kezelniük a megélhetési feltételeket, a kulturális otthonosságot, a közösségi beágyazottságot, a jövő elképzelhetőségét és a helyi szerepvállalás értelmét.

2026. május 13.

Élmény, érték, elköteleződés A szolgáltatásminőség, ár-méltányosság, atmoszféra és fenntarthatóság hatása az elégedettségre és azon keresztül a fogyasztói lojalitásra a székelyföldi fogyasztók esetén

MÁRTON NATÁLIA

Általános közgazdaság szak 2. év

martonnatalia24@uni.sapientia.ro

Témavezető:

drd. Nagy-Kercsó Katalin, egyetemi tanársegéd

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Üzleti Tudományok Tanszék

kercsokatalin@uni.sapientia.ro

A székelyföldi kávézók piacán egyre erősebb a verseny, miközben a fogyasztók számára a kávézás már nem pusztán termékvásárlás, hanem élmény, közösségi jelenlét és identitáskifejezés is. A kutatás központi kérdése az volt, hogy A kutatás elsődleges célja annak vizsgálata, hogy a szolgáltatásminőség, az ár-méltányosság, az atmoszféra és a fenntarthatóság milyen mértékben befolyásolják a fogyasztói elégedettséget, és az elégedettség hogyan hat a fogyasztói lojalitásra a székelyföldi kávézók esetében.. A téma újszerűségét az adja, hogy a régióban ez az első olyan empirikus vizsgálat, amely e tényezőket egyetlen integrált modellben elemzi.

A dolgozat vegyes módszertanra épül. A primer kutatás egy online kérdőíves felmérésre támaszkodik, amelyben 225 válaszadó vett részt; a minta átlagéletkora 26,3 év, és a kitöltők közel 69%-a naponta legalább egyszer fogyaszt kávé. A kvantitatív elemzést kiegészítette 15 székelyföldi kávézó Google-értékeléseinek kvalitatív vizsgálata, amely lehetővé tette a statisztikai eredmények fogyasztói nyelvhasználatból való összevetését.

Az eredmények alapján a modell erős magyarázóerővel rendelkezik: az elégedettség varianciájának 67,8%-át, a lojalitás varianciájának 58,6%-át magyarázza. A hipotézisvizsgálat szerint az atmoszféra gyakorolja a legerősebb pozitív hatást az elégedettségre ($\beta=0,432$), ezt követi a szolgáltatásminőség ($\beta=0,405$), majd az ár-méltányosság ($\beta=0,179$). A fenntarthatóság hatása nem bizonyult szignifikánsnak ($\beta=-0,045$; $p=0,309$). A legerősebb összefüggés az elégedettség és a lojalitás között mutatkozott meg ($\beta=0,765$), ami egyértelművé teszi, hogy a tartós fogyasztói hűség első számú előfeltétele a pozitív vendégélmény.

A kutatás legfontosabb megállapítása, hogy Székelyföldön a fogyasztók nem egyszerűen jó kávé keresnek, hanem olyan helyet, ahol jól érzik magukat. A Google-értékelésekben domináló „kedves”, „hangulatos”, „finom”, valamint „hely” és „kiszolgálás” kifejezések azt jelzik, hogy a lojalitás itt erősen érzelmi és élményalapú konstrukció. A dolgozat gyakorlati hozzájárulása ezért abban áll, hogy világosan megmutatja: a székelyföldi kávézók versenyelőnye nem kizárólag a termékminőségben rejlik, hanem az atmoszféra tudatos tervezésében, az empatikus kiszolgálásban és az értékarányos élményteremtésben.

2026. május 13.

A székelyföldi borpiac láttelepe: fogyasztói szokások feltérképezése és vizsgálata kérdőíves kutatás által

ORBÁN DOROTTYA

Agrár- és élelmiszeripari gazdaság szak 3. év

orbadorottya@uni.sapientia.ro

Témavezető:**dr. Nagy Szeréna, egyetemi adjunktus**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék

nagyszerena@uni.sapientia.ro

A borágazat a szőlőtermesztéstől és a borkészítéstől kezdve a kereskedelmen át, egészen a borturizmusig egy rendkívül összetett és szerteágazó része az agrár szektornak. Gazdasági jelentősége hatalmas, hiszen világszerte több millió embernek biztosít megélhetést, miközben fellendülést is jelent a kapcsolódó ágazatoknak, mint például a vendéglátás vagy a logisztika. Mindezek mellett, pótolhatatlan kulturális és tájformáló szereppel is bír, hiszen a történelmi borvidékek nemcsak helyi identitás, hagyományörzés és a minőségi gasztronómia alapkövei, hanem a vidékfejlesztés és a turizmus legfőbb motorja is

A szőlőtermesztés és borfogyasztás, már 2700 éve jelen van országunkban, a szőlőművelés és borkészítés régire nyúló hagyományokat tisztel és az ország ókori történelmének rekonstrukciója is. Napjainkban a román szőlőtermesztés a minőségi megújulás útját járja, a mennyiségi szemléletet felváltotta a technológiai korszerűsítés és a minőségi borok előállítás iránti igény.

Kutatásom célja, hogy átfogóan feltérképezsem a székelyföldi lakosság borfogyasztási és borvásárlási szokásait. A dolgozatom célja ezen felül a fogyasztói preferenciák – különös tekintettel a kedvelt bortípusok és a származási hely (hazai, anyaországi, egyéb külföldi) szerinti választások – elemzése, valamint a demográfiai jellemzők és a fogyasztási hajlandóság közötti összefüggések vizsgálata. A kutatás gyakorlati célja, hogy a kérdőíves felmérés eredményeire támaszkodva piacképes javaslatokat fogalmazzak meg a regionális borászati, kereskedelmi és vendéglátóipari szektor számára.

2026. május 13.

A Hargita és Kovászna megyei lakosok helyi kulturális turizmusra vonatkozó attitűdvizsgálata

PÁL LORÁNDÁltalános közgazdaság szak 3. év
pallorand@uni.sapientia.ro**Témavezető:****dr. Bíró Bíborka-Eszter, egyetemi adjunktus**Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Üzleti Tudományok Tanszék
birobiborka@uni.sapientia.ro

A 21. század globális piacán a kulturális turizmus nem csupán gazdasági hajtóerőként, hanem a regionális identitás megőrzésének és a fenntartható fejlődésnek kulcsfontosságú eszközeként definiálható. A dolgozat elméleti bevezetője a hazai és nemzetközi szakirodalom – többek között Lengyel Márton és az UNWTO definícióinak – megfogalmazásaira támaszkodva tisztázza a turizmus fogalmi kereteit. A tanulmány a statisztikai lehatárolás érdekében éles határvonalat húz a kiránduló és a turista kategóriája között: míg az előbbi 24 óránál rövidebb időt tölt a fogadóterületen, addig a turista esetében alapvető kritérium a legalább egy vendégéjszaka realizálása, feltéve, hogy az utazás elsődleges célja nem a jövedelemszerzés.

A kutatás fókuszában a turisztikai piac egyik legkomplexebb szegmense, a kulturális turizmus áll. A fogalmi elemzés rámutat, hogy e terület lényege a keresleti oldal (tanulás, élménykeresés) és a kínálati oldal (materiális és immateriális kulturális javak) kapcsolatában rejlik. A dolgozat részletesen tárgyalja a specifikus alrendszerek tipológiáját, elemezve a szakrális és kulturális érdeklődést ötvöző vallásturizmust, a kulináris élményekre építő gasztronómiai és borturizmust, valamint a közösségi élményt nyújtó fesztiválturizmust. A kategorizálás kiterjed a hagyományőrző falusi, illetve az épített örökségre fókuszáló városi turizmusra is, miközben az elméleti rész mátrixszerű felosztásban rendszerezi a különböző turistatípusokat, azok motivációs bázisa és fogyasztási szokásai alapján.

A kutatás empirikus részének célja feltérképezni a Hargita és Kovászna megyei lakosok véleményét a kulturális turizmussal kapcsolatban. Feltételezzük, hogy a helyi lakosság attitűdjét, a turisták hatásának megítélését, a turizmus fejlődésének támogatását, a fizetési hajlandóságát és az önkormányzati turisztikai beruházások támogatását jelentősen befolyásolják a szocio-demográfiai jellemzők (iskolai végzettség és lakóhely), a helyi kulturális turizmushoz való jártasság szintje, valamint a konkrét turisztikai helyszínekkel és eseményekkel kapcsolatos ismeretek.

A vizsgálat módszertani alapját egy kvantitatív kutatás képezi, amelyet kérdőíves adatfelvétellel valósítottam meg. Ennek eszköze a Google Űrlap volt, a kutatás során N=290 válasz érkezett, a nyert adatok statisztikai elemzése és feldolgozása pedig az IBM SPSS Statistics 22.0 szoftvercsomag segítségével történt.

2026. május 13.

Éttermi élmény és szolgáltatásminőség Hargita megyében - Fogyasztói percepciók és meghatározó tényezők

SZÉKELY EDINAVezetés és szervezés mesterképzés 2. év
szekelyvedina@uni.sapientia.ro**Témavezető:****dr. Nagy Benedek, egyetemi docens**Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Üzleti Tudományok Tanszék
nagybenedek@uni.sapientia.ro

A turizikai piac globális és lokális szinten is állandó átalakulásban van, ami a szolgáltatások minőségének vizsgálatát és további fejlesztését méginkább indokoltá teszi. Különösen fontos ez most a megyében, hiszen 2027-ben Hargita megye Európa Gasztronómiai Régiója lesz.

A kutatás célja az éttermi szolgáltatásminőség fő dimenzióinak azonosítása és értékelése, beleértve az ételminőségét, a kiszolgálás színvonalát, valamint a környezeti tényezőket. További cél az étteremválasztást meghatározó tényezők rangsorolása, valamint a demográfiai különbségek feltárása a szolgáltatásminőség megítélésében.

A vizsgálat feltáró és leíró jellegű, főként kvantitatív módszerre épül. Az adatgyűjtés strukturált, online kérdőív segítségével történt, QR-kódos eléréssel a partner éttermekben. A kérdőív Likert_xffe_skálás értékeléseket tartalmaz az étteremválasztási szempontokra és az aktuális szolgáltatásélmény dimenzióira vonatkozóan. A kérdőíves kutatás során beigazolódni látszanak azon hipotézisek, amelyek az ételminőség és az ár-érték fontosságát emelik ki, a többi befolyásoló tényezővel szemben. A kutatás kiegészítő részét a partner éttermek online vendégértékeléseinek komplex elemzése képezi. Több ezer vendégértékelés gyakorisági és leíró statisztikai elemzésére kerül sor, amely a visszatérő mintázatokat, elégedettségi tényezőket és problématerületeket azonosítsa. A két módszer együttes alkalmazása átfogó, többdimenziós képet ad a vendégélményekről.

A kutatás gyakorlati haszna, hogy a részt vevő éttermek részletes visszajelzést kapnak szolgáltatásaik minőségéről, ami segíti a tudatos fejlesztést, a versenyképesség növelését és a térség gasztronómiai pozíciójának erősítését.

2026. május 13.

A közbirtokosságok működtetése és jövőképe, Csíkszentmárton község közbirtokosságai

BODÓ SZABINA

Vezetés és szervezés mesterképzés 2. év

bodobszabina@uni.sapientia.ro

Témavezető:

Dr. Péter Emőke- Katalin, egyetemi docens

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék

peterkatalin@uni.sapientia.ro

A közbirtokosságok működése, illetve azok működtetése egy nagyon különleges, egyedi tulajdonforma, ami kiemelt jelentőséggel bír a székelyföldi vidéki közösségek életében. Kutatásomban megvizsgálom világszinten az erdőgazdálkodást, de legfőképp Romániát, azon belül is Csík térségét vizsgáltam. Romániában a közbirtokosságokat a kollektivizáció idején megszüntették, mivel az állam minden területet kisajátított. A rendszerváltás után sikerült újraalakulniuk, területeit nagyrészt mára már sikerült visszaszerezni. Csíkszentmártonon az „Aklos” Közbirtokosság található, míg a Csekefalvi Közbirtokosság Csekefalván.

Kutatásom során kvalitatív és kvantitatív módszert használtam, amely során foglalkoztattak azok a témák, hogy miért rossz és negatív a lakók véleménye, miért nem vesznek aktívabban részt a működésben és miért nem érdekli, hogy mi is történik a közbirtokosság intézményén belül.

Kvalitatív kutatásom során Csíkszentmárton község két közbirtokosságának elnökével készítettem interjút, feltárva a vezetés álláspontjait. Kvantitatív kutatásom során egy kérdőívet készítettem a Google Formsban, és megkerestem a község jogokkal rendelkező lakóit, akik segítségével sikerült össze gyűjteni a szükséges adatokat.

Néhány fontosabb kutatási kérdés, amelyet megvizsgáltam és az elemeztem.

1. Van-e kapcsolat jelenlegi működése és a fontos döntések tájékoztatása között?
2. Van-e kapcsolat a közgyűléseken való részvétel és a választó jogok között?
3. Van-e kapcsolat a közgyűlési részvétel és a választójog gyakorlása között?

Összességében elmondhatom, hogy a közbirtokosságok értékének fenntartása a vidék gazdasági, társadalmi, szociális szempontjából létfontosságú. A jövőbeli fejlesztések kivitelezéseiben elengedhetetlen lenne a fiatalabb generációk bevonása és egy együttműködés kialakítása különféle intézményekkel.

2026. május 13.

Ellentmondások a könyvelésben (A könyvelési szabályok modellezése logikai egyenletrendszerekkel és ennek mesterségesintelligencia-háttere)

GYENGE GRÉTA

Könyvelés és gazdálkodási informatika szak 2. év
gyengegreta24@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Oláh-Gál Róbert, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék
olahgalrobert@uni.sapientia.ro

A dolgozat célja a könyvelési és jogi szabályozásban előforduló nyilvánvaló, valamint kevésbé nyilvánvaló ellentmondások feltárása és elemzése. A kutatás középpontjában annak vizsgálata van, hogy ezek az inkonzisztenciák Boole-féle logikai egyenletrendszerek segítségével formálisan leírhatók és modellezhetőek-e. A közgazdasági matematika fejlődésében meghatározó szerepet játszottak az optimalizálási módszerek, különösen Dantzig Simplex-eljárása.

Ez a dolgozat hagyománytól eltérő irányból közelít: nem gazdasági döntések optimalizálását, hanem a szabályozási rendszerek logikai konzisztenciáját vizsgálja. Ennek során a könyvelési és jogi előírások Boole-algebra (Rudeanu, 1974; Rudeanu & Bhargava, 2001)i struktúráként kerülnek értelmezésre, lehetővé téve a szabályok közötti logikai kapcsolatok és ellentmondások elemzését is. A romániai könyvelési és adózási szabályozás vizsgálata során több olyan eset azonosítható, ahol a különböző jogszabályok eltérő követelményeket támasztanak hasonló gazdasági tevékenységet végző jogi formákkal szemben. A dolgozat bemutatja a romániai számviteli és adózási szabályozásból származó problémákat, ahol azonos vagy lényegében azonos gazdasági tevékenységet végző vállalkozások eltérő könyvviteli kötelezettségek alá esnek.

A kutatás célja annak feltárása, hogy az ilyen típusú normatív ellentmondások formálisan kimutathatók-e, valamint milyen következtetések vonhatók le a számviteli és jogi szabályozási rendszer logikai felépítésére és belső következetességére vonatkozóan.

Fejlett klaszterezési algoritmusok hatékonysága indexkövető portfóliókban

KRISTÓ CSONGOR

Alkalmazott közgazdaságtan és pénzügy mesterképzés 2. év
kristolcsongor@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Pál László, egyetemi docens

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék
pallaszlo@uni.sapientia.ro

Az indexkövetés a pénzügyi piacok alapvető passzív befektetési stratégiája, amelynek célja egy referenciaindex hozamainak minél pontosabb reprodukálása. Mivel a teljes replikáció a magas tranzakciós költségek és az illikvid pozíciók miatt a gyakorlatban gyakran kivitelezhetetlen, a részleges replikáció, ezen belül is a klaszter-alapú indexkövetés nyújt hatékony alternatívát. Ez a dimenziócsökkentési stratégia strukturált diverzifikációt biztosít, kiszűri a piaci zajt, és elkerüli az optimalizáló modellek mintán belüli túlillesztési hajlamát.

A probléma megoldására a jelen kutatás különböző fejlett klaszterezési eljárásokat (Ward-linkage, spektrál klaszterezés és K-medoids algoritmusok) integrál az indexkövető portfóliók kialakításába. A dolgozat fő módszertani újdonsága a hagyományos, rögzített klaszterszámú megközelítésekkel szemben a véletlen mátrix elméleten (Random Matrix Theory) alapuló Marchenko-Pastur kritérium alkalmazása. Ez az adaptív klaszterszámbecslő eljárás dinamikusan elválasztja a valódi piaci információt a statisztikai zajtól, lehetővé téve egy robusztusabb és a mindenkor piaci struktúrához alkalmazkodó részvénykiválasztást.

Kutatásunk fő célja annak átfogó, gördülő ablakos módszertannal történő vizsgálata, hogy ezek az adatalapú csoportosítási technikák hogyan teljesítenek a követési hiba, a kockázatkorrigált hozam és a portfólióforgás tekintetében. Fő kutatási kérdéseink arra irányulnak, hogy a különböző klaszterezési eljárások miként viselkednek három strukturálisan eltérő tőzsdeindexen (S&P 100, NASDAQ 100 és FTSE 100), és teljesítményük hogyan viszonyul egy L1-regularizált ritka (sparse), valamint egy piaci kapitalizáció alapú referenciamodellhez. Továbbá vizsgáljuk, hogy az adaptív klaszterszám bevezetése, illetve a portfólióméret változtatása milyen hatással van a befektetési stratégiák stabilitására és gyakorlati megvalósíthatóságára változó piaci körülmények között.

2026. május 13.

A rekurzió játékos bevezetése és alkalmazása, a programozásba és a közgazdaságtanba (Imagine Logo és Python alkalmazásokkal)

MÁTÉ ZSÓFIA

Gazdasági informatika szak 1. év
matezsofia25@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Oláh-Gál Róbert, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék
olahgalrobert@uni.sapientia.ro

A rekurzióknak nagyon fontos szerepe van a közgazdaságtanban, főleg akkor, amikor döntések időben egymásra épülnek. A közgazdasági modellek jelentős része dinamikus, vagyis a mai döntések hatnak a jövőre – és ezt gyakran rekurzív módon írjuk le. Íme két szemléletes példa. Az első nagyon egyszerű, szinte minden közgazdasági hallgatónak ismernie kell:

Kamatos kamat – a legegyszerűbb rekurzív példa

Ha egy befektetésed minden évben r hozamot termel, akkor a vagyon alakulása:

$$W_{t+1} = (1+r)W_t$$

Ez egy rekurzív definíció: a jövőbeli vagyon a jelenlegiből számolódik.

Például:

Kezdőtőke: 1 000 000 Ft

Kamat: 5%

A második év végi vagyon:

$$W_1 = 1.05 \cdot 1\,000\,000$$

$$W_2 = 1.05 \cdot W_1, \dots \text{stb.}$$

Itt minden lépés az előzőből épül fel – ez tiszta rekurzió. A második példa már technikásabb: Dinamikus fogyasztási döntés (életciklus modell) Egy háztartás nem csak a mai fogyasztásról dönt, hanem a jövőbeliről is.

A vagyon alakulása:

$$W_{t+1} = (1+r)W_t + Y_t - C_t$$

ahol:

W_t : vagyon

Y_t : jövedelem

C_t : fogyasztás

A döntési probléma tipikusan így néz ki:

$$V(W_t) = \max_{C_t} \{ u(C_t) + \beta V(W_{t+1}) \}$$

Ez a Bellman-egyenlet, ami a modern makroökonómia alapja.

Itt a rekurzió lényege: A jelenlegi optimális döntés a jövőbeli értékfüggvényről függ. A jövőbeli értékfüggvény viszont ugyanilyen szerkezetű. Ez az úgynevezett dinamikus programozás.

Kutatásomban azt a célt tűztem ki, hogy ezeket a viszonylag nehezebb fogalmakat szemléletes játékos módon mutassam be. Ehhez az Imagine Logo és a Python programozási nyelveket választottam. Dolgozatom első részében a rekurzió módszerét magyarázom el játékos példákon keresztül, míg a dolgozatom második felében ezeket a fogalmakat alkalmazom a közgazdaságtanban.

Mesterséges intelligencia alapú kockázat-előrejelzés a pénzügyi piacokon

ÖRDÖG BERNADETT

Gazdasági informatika szak 3. év
ordogbernadett@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Pál László, egyetemi docens

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék
pallaszlo@uni.sapientia.ro

A dolgozat a részvénypiaci kockázatkezelés központi elemét, a volatilitás-előrejelzést vizsgálja az S&P 500 index példáján 2013–2025 között.

A kutatás fő célja annak megvizsgálása, hogy a modern neurális hálózaton alapuló modellek képesek-e felülmúlni a hagyományos ökonometriai modelleket a volatilitás-előrejelzésben. A vizsgált modellek: EWMA, GARCH, GJR-GARCH, HAR-RV, LSTM, valamint az LSTM-GARCH hibrid.

A modellek pontosságát a Garman-Klass realizált volatilitáshoz viszonyítva, Q-LIKE veszteségfüggvény és RMSE metrikák alapján értékeljük, gördülő ablakos (walk-forward) validációval, három eltérő volatilitás-rezsimben: stabil bikapiacon, COVID-sokk idején és kamatemelési periódusban.

A főbb eredmény, hogy mindkét piaci rezsimben az LSTM-alapú modellek teljesítettek a legjobban: stabil periódusban az LSTM-GARCH hibrid, extrém stresszperiódusban az önálló LSTM bizonyult a legpontosabbnak.

A Diebold–Mariano-tesztek alapján a teljesítménykülönbségek statisztikailag szignifikánsak, ami megerősíti, hogy a modellválasztás rezsimfüggő, és nincs egyetlen univerzálisan domináns megközelítés.

Kulcsszavak: volatilitás-előrejelzés, GARCH, LSTM, Garman-Klass, walk-forward validáció.

2026. május 13.

A mesterséges intelligencia munkaerőpiacra gyakorolt hatása Székelyföldön

SALA ANETT-BETTINA

Alkalmazott közgazdaságtan és pénzügy mesterképzés 2. év
salasanettbettina@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Nagy Szeréna, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék
nagyszerena@uni.sapientia.ro

A mesterséges intelligencia (MI) és a robotizáció rohamos térnyerése napjaink egyik legmeghatározóbb folyamata, amely alapjaiban alakítja át a munkaerőpiacot. Bár az automatizáció számos hagyományos munkakört megszüntethet vagy átalakíthat, egyúttal új lehetőségeket és szakmákat is teremt, különösen az informatikai, mérnöki és adatelemzési területeken.

A legnagyobb kihívást az oktatás és a készségfejlesztés jelenti, hiszen a jövő munkavállalóinak olyan kompetenciákat kell elsajátítani, amelyek lehetővé teszik az alkalmazkodást a gyorsan változó technológiai környezethez. Azok az országok és régiók lesznek versenyképesek, amelyek időben felismerik e trendek jelentőségét, és képesek a változásokat a saját gazdasági és társadalmi előnyükre fordítani. Az Eurostat 2023-as adatai szerint a tíz főnél több alkalmazottat foglalkoztató román vállalatok csupán 1,5%-a alkalmaz mesterséges intelligenciát, szemben az EU 8%-os átlagával, ami az ország digitalizációs lemaradását jelzi.

A kutatás célja feltárni, hogy az MI mely ágazatokat érinti leginkább, hogyan hat az automatizáció a foglalkoztatásra, valamint milyen átképzési lehetőségek segíthetik az alkalmazkodást. A vizsgálat két kérdőíves adatgyűjtésre és négy mélyinterjúra épül, az adatok elemzése pedig SPSS statisztikai szoftverrel (pl. korreláció, ANOVA elemzésekkel) történik. A kérdőíves kutatás célja, hogy feltárja a munkavállalók és egyetemisták, valamint a vállalkozók mesterséges intelligenciáról alkotott képét Székelyföldön. A mélyinterjúk során pedig kiderül, hogy a különböző korosztályú és profilú vállalkozóknak, sikerül-e beépíteni a mesterséges intelligenciát a vállalatukba vagy pedig elzárkóznak annak használatától.

Összességében megállapítható, hogy a mesterséges intelligencia nem csupán fenyegetést, hanem lehetőséget is jelent a munka világában. A legnagyobb kihívást az jelenti, hogy a munkavállalók és a szervezetek milyen mértékben képesek alkalmazkodni ehhez a gyors technológiai változáshoz, és mennyire tudják fejleszteni azokat a kompetenciákat, amelyek a jövő munkaerőpiacán versenyelőnyt biztosítanak.

2026. május 13.

I Gave You Eyes and You Looked Toward Darkness At the Threshold of Time: Aging, Paratext, and Intergenerational Storytelling in Irene Solà's Novel

BALÁZS BÉCSI ALIZ

Világ- és összehasonlító irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 3. év
becsializ@gmail.com

Témavezető:**dr. Prohászka Rád Boróka, egyetemi docens**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
prohaszkaboroka@uni.sapientia.ro

This thesis examines Irene Solà's *I Gave You Eyes and You Looked Toward Darkness* through the combined frameworks of Gérard Genette's theory of paratextuality and contemporary Literary Age Studies. Building on Genette's concept of the paratext as a threshold to interpretation, the study analyzes the novel's chapter-opening subtitles and their cyclical structure as temporal and also generational framing devices. Based on recent theoretical works in age studies and intergenerational storytelling, this thesis claims that Solà's novel positions the elderly as agents of memory and narrative authority.

The hypothesis advanced here is that Solà's work actively participates in expanding the field of Literary Age Studies by using age and time not only as a theme but also in building narrative structure, paratextual construction and linguistic voice, while also challenging the dominant cultural narratives of marginalization and decline.

2026. május 13.

Sentimental Elements and Their Subversion in Lynn Nottage's *Intimate Apparel*

CSIBI ALEXANDRA

Világ- és összehasonlító irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 3. év
csibialexandra@uni.sapientia.ro

Témavezető:**Dr. Prohászka Rád Boróka, egyetemi docens**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
prohaszkaboroka@uni.sapientia.ro

This paper explores *Intimate Apparel* by Lynn Nottage, a 2003 play about a 35-year-old African American seamstress living in early twentieth-century New York. My thesis argues that while the play is not a sentimental work in terms of genre, it strongly engages with sentimental themes and conventions. These include the presence of epistolary elements, the portrayal of marginalized characters' suffering, and the focus on domestic values. These are reflected in the play through Esther's character, a virtuous and selfless woman, the use of epistolary communication in her relationship with George, and the focus on marginalized female experiences shaped by racial and gender oppression.

At the same time, the thesis demonstrates that Nottage subverts these conventions. While sentimental narratives traditionally reward virtue with marriage and emotional fulfillment, *Intimate Apparel* challenges this pattern. The traditional sentimental ideal of fulfillment through marriage ultimately fails, and the expected emotional resolution is replaced by a more complex and critical ending. Moreover, all the marriages depicted in the play reveal dissatisfaction, inequality, and emotional isolation, undermining the idealized image of marriage. A further aspect undermining conventions is that Esther, unlike the passive heroines of traditional sentimental works, ultimately asserts her self-worth and leaves her husband, thereby rejecting conventional resolution.

Instead of presenting marriage as the ultimate goal, the play emphasizes independence, self-recognition, and resilience, showing that fulfillment lies beyond socially imposed ideals. In this way, *Intimate Apparel* both employs and redefines sentimental elements, offering a more critical perspective on gender, race, and the limitations of traditional narratives.

2026. május 13.

A veszélyes szépség

FERENCZ CSILLA

Világ- és összehasonlító irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 3. év
ferenczlcsilla@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Tapodi Zsuzsanna-Mónika, egyetemi professzor

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
tapodizsuzsa@uni.sapientia.ro

A dolgozatomban két nőalak áll a középpontban, két különböző művészeti alkotásban jelennek meg, mégis párhuzamba állíthatók egymással. A nő, aki kulcsfigura és központi szereplő. Mindkét ábrázolás esetén férfi alkotói szemszögről beszélhetünk. Én pedig, mint női olvasó, értelmező megvizsgálom azt, hogy hogyan ábrázolta egy férfi festő és egy férfi szerző a női testet.

A dolgozatom első részében Émilie Zola Nana című regényének főhősnőjét vizsgálom és annak hatalmát a férfiak felett. Hogy hogyan válik a femme fatale archetípusává. Isteni adottságaiból kiindulva különös hatalma van a férfiak felett, és végső soron a pusztulásba taszítja őket. A naturalista ábrázolásból kiindulva tisztán kivehető az alkotásból, hogy Nana egyben az akkori romlott társadalom tükörképe is. Zola Nanán keresztül mutatja be a Második Császárság világát, ahol a vágy, a pénz és a hatalom uralkodik. Ugyanakkor szeretnék kitérni a betegségekre is, amely végső büntetésként szolgál a nő számára, de azt is vizsgálom, hogy mi lehet ennek a szimbolikája.

A dolgozatom másik célja, hogy elemezzem Édouard Manet Olympia című festményének női alakját, aki, Nanához hasonlóan, szintén egy prostituált. Ezen ábrázolás szemben állt a társadalmi normákkal és egy botránykeltő alkotássá vált.

A feminista nézőpontot alkalmazva kívánom bemutatni azt, hogy Zola és Manet eltérő művészeti eszközöket – az egyik a narratív, a másik a vizuális formákat – használva ugyanazon kérdéseket vetik fel a női test, a női hatalma és a társadalom erkölce kapcsán. Az elemzés rávilágít arra, hogy a két alkotás egymást kiegészítve járul hozzá a 19. század végi nőábrázoláshoz.

2026. május 13.

Az ars poetica szerepe a 21. századi kortárs magyar ifjúsági szórakoztató irodalomban avagy Van-e szükség a magyar Young és New Adult műfajokban ars poeticára?

GYÖRGY NIKOLETTA

Világ- és összehasonlító irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 2. év
gyorgynikoletta24@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Mihály Vilma-Irén, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
mihalyvilma@uni.sapientia.ro

Dolgozatomban arra a kérdésre keresem a választ, hogy a kortárs magyar ifjúsági szórakoztató irodalomban, azon belül a Young és New Adult műfajokban, beszélhetünk-e ars poeticáról, és ha igen, mennyire alakult az át a klasszikus ars poeticához képest. Van-e egyáltalán szükség ezen a területen ars poeticára? A költészetten jelenlétét, valamint szerepét tanulmányomban elsősorban a magyar kortárs ifjúsági irodalom két fent megjelölt kategóriájában vizsgálom. Először meghatározom, mit is jelent a két műfaj, melyek a főbb jellemzői, és hol húzhatjuk meg a határt a kettő között.

Ezt tekintetbe véve a dolgozat nemcsak választ ad a kérdésre, hanem elméleti vonalon hozzájárul a két műfaj pontosabb megkülönböztetéséhez, mivel jelen pillanatban nemzetközi szinten is még zajlik meghatározásuk.

2026. május 13.

Képmutatás, cselszövés, zsarnokság: Bulgakov Molière-képe

KÁDÁR HANNA

Világ- és összehasonlító irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 3. év

kadarhanna@uni.sapientia.ro

Témavezető:**dr. Tapodi Zsuzsanna-Mónika, egyetemi professzor**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék

tapodizsuzsa@uni.sapientia.ro

A kutatás a kontextuális irodalomtörténet és az alkotáslélektan felől közelít a témához.

Dolgozatomban azt vizsgálom, mi volt Mihail Bulgakov motivációja, valamint célja, hogy feldolgozza egy olyan író munkáját, aki Európa más részén, más politikai rendszerben és más kultúrában élte az életét. Molière (1622-1673), a francia klasszicizmus egyik vezéregyénisége és Mihail Bulgakov (1891-1940), az orosz irodalom lázadó úttörője hasonló élettapasztalatokat szerzett. Bulgakov több mint 200 évvel Molière halála után született, mégis akkora hatással volt rá a francia drámaíró munkája, hogy életének egy részében ennek feldolgozásával foglalkozott. Mindkét író hasonló nehézségekkel nézett szembe élete során, túrniük kellett a korlátozásokat, a kritikát és az ellenségeskedést, melyek leginkább alkotásaik betiltásában mutatkoztak meg. A két alkotó több műve is szól a képmutatásról, többek közt Molière Tartuffe című darabja valamint Bulgakov Képmutatók cselszövése című drámája.

2026. május 13.

Múzsza, Művész, Befogadó

SZÁNTÓ BARBARA

Világ- és összehasonlító irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 3. év
szantobarbara@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr.Tapodi Zsuzsanna-Mónika, egyetemi professzor

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
tapodizsuzsa@uni.sapientia.ro

Thomas Schlessen Mona szeme című regénye egy kislány szemén keresztül látattja a nagyapja által kiválasztott festményeket. Az író egy friss látószöveget ad hozzá ezekhez az alkotásokhoz.

A dolgozatom a regényben szereplő, nőket ábrázoló alkotásokra összpontosít, valamint azokra, amelyeknek alkotói nők. Ezek közül kiválasztottam 13 festményt, amelyek megfelelnek ezeknek a kritériumoknak, és osztályoztam őket a feminista irodalomelélet felhasználásával a következő kategóriákba: a nő mint befogadó, aki maga Mona a regény kerettörténetének főszereplője; a nő, mint a múzsza; a nő mint alkotó; a nő mint reprezentált valóság; a nő, az anya szerepében; a nő, mint modell, a nő, mint elvont fogalom megtestesítője és egy vegyes kategória, ahol a nő már egyszerre lehet alkotó és múzsza is, ilyen például Camille Claudel esete. A dolgozat központi kérdése az, hogy hogyan változik a művészet története során az, hogy a nők múzsból alkotókká és befogadókká válnak. A 21.századra pedig ezek a szerepek már egybefonódnak, az alkotásokban megjelenő nőalakok már nem csupán a férfi tekintetet szolgálják, hanem a jelentésképzés aktív részvevőjévé is válhatnak egyben.

2026. május 13.

Androgyny: Identity in Motion, A Comparison Based on Selected Works by Woolf and Le Guin

SZEGEDI TÍMEA

Világ- és összehasonlító irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 2. év
szegeditimea24@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Mihály Vilma-Irén, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
mihalyvilma@uni.sapientia.ro

The following paper explores androgyny as a tool for self-discovery and forming identity related to gender and power dynamics. It compares Orlando and A Room of One's Own by Virginia Woolf with The Left Hand of Darkness by Ursula K. Le Guin. The study looks at how Woolf imagines psychological and artistic wholeness by blending traditionally masculine and feminine qualities. She presents androgyny as an aesthetic and intellectual ideal that challenges patriarchal limits on artistic creation. In contrast, the analysis examines how Le Guin creates an alternative social and biological model where gender is not a fixed category but a changing condition rooted in societal structures. Le Guin's depiction of ambisexual beings broadens Woolf's ideas into a wider socio-political context. This suggests that identity coherence arises from balance, reciprocity, and relationships rather than opposition. Through comparing Woolf's metaphorical expression of androgyny with Le Guin's imaginative idea of a genderfluid society, the paper investigates how literature influences different understandings of gender equality and power dynamics.

2026. május 13.

Önkéntesség a Hargita megyei fiatalok körében

BORKA BOTOND, PÁL LORÁND

Vezetés és szervezés mesterképzés 1. év / Általános közgazdaság szak 3. év

borkabotond@uni.sapientia.ro / pallorand@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Tódor Erika-Mária, egyetemi professzor / drd. Lőrincz Annamária, egyetemi tanársegéd

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Tanárképző Intézet / Gazdaságtudományi Tanszék

todorerika@uni.sapientia.ro / lorinczannamaria@uni.sapientia.ro

Tanulmányunk célja, hogy feltárja az önkéntes tevékenységek hatását a serdülők és fiatal felnőttek kompetenciafejlődésére, különös tekintettel a Hargita megyei régió sajátosságaira. Napjainkban, a munkaerőpiaci elvárások átalakulásával, egyre inkább felértékelődnek azok a „soft skill”-ek (pl. kommunikáció, együttműködés, problémamegoldás), amelyek elsajátítására, a formális oktatási kereteken túl, az önkéntesség, kiváló lehetőséget biztosít. A serdülők kompetenciafejlődésének vizsgálatához a hazai és nemzetközi szabványokat a KSA-modell (Tudás, Készségek, Attitűd) alapján szintetizáltuk. Ezzel egy olyan keretrendszert alkottunk, amely hidat képez a hivatalos oktatási követelmények és a 21. századi valós kihívások között. A személyiségfejlesztés célja nem csak a siker, hanem a „boldog” és énhatékony egyéniség kialakítása. Uzsálné P. Rita (2017) szerint a boldogság egyik forrása nem az önmegvalósítás, amely sok esetben önzésbe is fordulhat, hanem az önátadás és a másokért végzett tevékenység. Azt tanítja, hogy a gyermekeknek meg kell tanulniuk: „az élet nem róluk szól, de értük van”, és a másokért végzett munka egy jelentős erőforrást képezhet. Hangsúlyozza továbbá, hogy az önkéntességnek élményalapúnak kell lennie. Amennyiben a serdülő megtapasztalja, hogy szükség van rá, és hogy cselekedetei örömet okoznak másoknak, érzelmi intelligenciája jelentős mértékben fejlődik.

Kutatásunk abból az előfeltevésből indul ki, hogy azok a serdülők és fiatal felnőttek, akik önkéntes tevékenységet végeztek, nagyobb mértékű kompetenciafejlődést jeleznek (kommunikáció, stresszkezelés, csapatmunka, időbeosztás, felelősségvállalás), mint azok, akik nem végeztek önkéntes munkát. Vizsgálatunk nemcsak a kompetenciafejlődés mértékének összehasonlítására irányul, hanem az önkéntességre motiváló és azt gátló tényezők feltárására is, különös tekintettel a regionális sajátosságokra, társadalmi háttérváltozókra és az iskolai környezet szerepére.

Az empirikus kutatás során kvótás mintavétel alapú, kérdőíves felmérést végeztünk Hargita megye legalább 15 középiskolájában, az adatokat pedig az SPSS programcsomag 22-es verziójával dolgoztuk fel. Az adatok rögzítésével egy átfogó képet igyekszünk bemutatni a tanulmányozott proszociális viselkedési forma beágyazódásáról a Hargita megyei 10-12.-es diákok körében.

A dolgozat hozzáadott értékét abban látjuk, hogy a vizsgált régióban kevés olyan kutatás érhető el, amely az önkéntesség fiatalok szociális kompetenciafejlődésére gyakorolt hatását állítja a vizsgálat középpontjába. Kutatás ennek megfelelően egy régió-specifikus leírást biztosíthat a jelenségről és olyan gátló tényezőket térképez fel, melyek alapján akár további fejlesztési lehetőségek kijelöléséhez is hozzájárulhatnak.

Elemzéseink alapján főhipotézisünk beigazolódott: azok a 10–12. osztályos Hargita megyei középiskolások, akik az elmúlt egy évben aktívan végeztek önkéntes munkát, jelentősen nagyobb mértékű kompetenciafejlődésről számoltak be, mint azok, akik nem vállaltak ilyen tevékenységet. Eredményeink szerint az önkénteskedő diákok a kezdeményezőkézség, az együttműködési készség és a hatékony problémamegoldás területén magasabb fejlődésről számoltak be.

Következtetésként azt is megállapíthatjuk, hogy a mintánkban részt vevő középiskolások közül sokan elsősorban azért nem foglalkoznak önkéntes munkával, mert hiányosak az információik erről a lehetőségről, és nincsenek megfelelő források vagy felületek, ahol ehhez kapcsolódó tájékoztatást kaphatnának. Véleményünk szerint egy egységes, önkéntes-börze platform létrehozása megkönnyítené a diákok számára mind a tájékozódást, mind a konkrét bekapcsolódást az önkéntes tevékenységekbe.

2026. május 13.

Példaképek és értékek a digitális korban: Példakép-választás vizsgálata az 5-8. osztályos diákok körében

HÁTSEK-DÁVID GABRIELLAKommunikáció és közkapcsolatok mesterképzés 2. év
hatsekgabriella24@uni.sapientia.ro**Témavezető:****dr. Tódor Imre, egyetemi adjunktus**Tanárképző Intézet
todorimre@uni.sapientia.ro

A serdülőkor kezdeti szakasza az identitásformálódás és az értékorientáció strukturálásának érzékeny periódusa. A fejlődéslélektani és szociális tanulásméleti megközelítések szerint ebben az életkorban a modellértékű személyek fontos szerepet játszanak az önmeghatározás (Atkinson – Hilgard 2005; Szabó et al. 2019; Tringer 2019; N. Kollár et al. 2017a) és norma internalizáció folyamatában (Atkinson – Hilgard 2005; Vajda – Kósa 2005). A digitális médiakörnyezet térnyerésével a modellértékű személyes köre kibővült, ugyanis a család, a pedagógusok és a kortársak mellett a közösségi média szereplői (pl. influenszerek) is potenciális példaképekké váltak (Engel et al. 2024; Sipos 2015).

A kutatás célja annak empirikus vizsgálata, hogy az 5-8. osztályos tanulók milyen típusú példaképeket jelölnek meg (személyes vs. mediált), milyen értékdimenziókat társítanak hozzájuk, valamint az, hogy e mintázatok miként függnek össze médiahasználati szokásaikkal és szociokulturális háttérükkel. A kvantitatív vizsgálat teljes körű adatfelvétellel valósul meg két erdélyi általános iskola tanulói körében. A strukturált kérdőív a példaképek típusát, az azokhoz kapcsolt értékpreferenciákat (Schwartz értékelméletének adaptált dimenziói mentén), a médiahasználat intenzitását, valamint a családi háttér indikátorait méri.

Az adatelemzés leíró statisztikák és keresztábra-elemzések alkalmazásával vizsgálja a példakép-típusok és az értékorientációk közötti összefüggéseket. A kutatás hozzájárulhat annak megértéséhez, hogy a mediált referenciák milyen mértékben integrálódnak a korai serdülőkorú tanulók identitás- és értékstruktúrájába, valamint milyen pedagógiai implikációi lehetnek az iskolai értékközvetítés és médiatudatosság-fejlesztés szempontjából.

2026. május 13.

MI Motivál? - Az MI hatása a városi és vidéki középiskolások tanulási motivációjára

SZABÓ DÓRA

Szociológia szak 2. év
szabo.dori098@gmail.com

Témavezető:

dr. Tódor Erika-Mária, egyetemi professzor

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
todorerika@uni.sapientia.ro

Napjainkban a mesterséges intelligencia (MI) gyors térhódítása új lehetőségeket teremt a tanulási folyamat személyre szabására, a motiváció fenntartására és különböző egyéni utak fejlesztésére. A tanulási motiváció, a teljesítmény és az önszabályzó tanulás egyik legfontosabb pszichológiai tényezője, melynek fenntartásában a digitális technológiák, különösen az MI- alapú oktatási eszközök jelentős szerepet játszanak. Az MI- alapú oktatási eszközök rohamos terjedése az oktatás különböző szintjein, a tanítás, a tanulás és az értékelés folyamatát teljesen átalakítja. Ezek a technológiák lényegében egyfajta adaptív tanulási platformként működnek, intelligens tutor-rendszerek, amelyek lehetővé teszik az oktatás rugalmas és akár egyénre szabott szervezését. Az MI képes azonnali visszajelzést nyújtani, így lehetőséget biztosít az azonnali önfejlesztésre, de ennek feltétele az, hogy megtanuljuk kreatívan beépíteni a hagyományos tanulási folyamatokba.

Jelen kutatás célja, hogy feltérképezze milyen szerepet tölt be az MI a középiskolás tanulók tanulási motivációinak kialakításában, miként és milyen célból használják a diákok, valamint, hogy fedezhetők-e fel különbségek a városi és vidéken tanuló diákok között. Ugyanakkor annak megismerésére is törekedtem, hogy hogyan vélekednek a MI- alapú tanulás előnyeiről és hátrányairól a diákok. A kutatási célok kivitelezése céljából félig strukturált interjúkat használtam, melyek regisztrálására 4 városi és 4 vidéki-, 9-10-11-12 osztályokkal folytattam fókuszcsoporthoz beszélgetéseket. Az interjúadatok feldolgozására tematikus elemzést használtam, amelynek során az interjúkban megjelenő és visszatérő mintákat, valamint témákat azonosítottam. Megítélésem szerint, a kutatás adatai hozzájárulnak az MI- alapú tanulási mechanizmusok helyi működésének minél árnyaltabb megértéséhez és ezáltal a tudatos tanulói magatartási minták kialakításához.

2026. május 13.

Kiégés vagy fáradtság? És mit is kezdjek vele?

SZÉCSI BARBARA

Könyvelés és gazdálkodási informatika szak 2. év
szecsibarbara24@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Tódor Erika-Mária, egyetemi professzor

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
todorerika@uni.sapientia.ro

Napjainkban elég gyakran hallunk a kiégésről, illetve a kiégés-szindróma átélésének kihívásairól. Egy olyan kimerülési állapotra vonatkozik, mely számos negatív viszonyulást és az én-hatékonyság minőségi működési módjának csökkenését eredményezi. Gyakran azonban egy fárasztóbb nap után is hajlamosak vagyunk általánosítani. És bár megtapasztalhatjuk a fáradtság különféle tüneteit, mégis kevesen tematizálják e jelenség fokozott megjelenésének negatív hatásait, felismerési és kezelési lehetőségeit.

Kutatásomban arra kerestem a választ, hogy a csíkszeredai Sapientia hallgatói mennyire vannak tisztában a fáradtság és kiégés jellemzőivel, ez utóbbi veszélyeivel, illetve milyen eszközöket működtetnek a felismérésük esetében. Azt feltételeztem, hogy sokszor nehéz meghatározni számukra a fáradtság és a mélyebb kiégés közötti különbségeket. Adatgyűjtéseimet kérdőíves felmérésre alapozom és az SPSS program segítségével dolgozom fel. Az elvégzett kutatás lehetőséget biztosít, hogy megismerjük részletesebben a fáradtság és kiégés jellemzőit, illetve hogy milyen módon próbálják ezeket kezelni a megkérdezett személyek.

A kutatás célja, hogy egy átfogó képet kapjunk a csíkszeredai sapientiasok viszonyulásáról az említett jelenségek kapcsán. A feltérképezett jellemzők lehetőséget adnak további fejlesztési javaslatok megfogalmazására.

2026. május 13.

The analysis of the translation of humour in Monty Python's Life of Brian

BAJKÓ TIHAMÉR

Fordító és tolmács mesterképzés 2. év

btiha2k@gmail.com

Témavezető:**dr. Prohászka-Rád Boróka, egyetemi docens**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék

prohaszkaboroka@uni.sapientia.ro

My thesis aims to provide a comparative analysis of humour translation in Monty Python's Life of Brian between the original English version and the official Hungarian dubbed version. The study examines how different types of humour, including verbal humour, wordplay, and culture-specific references, are transferred across languages and cultures in an audiovisual context. Special attention is paid to the challenges of translating humour in audiovisual media, where meaning is shaped by the interaction of linguistic, visual, and cultural elements.

The theoretical framework is grounded in the classical theories of humour and laughter (superiority theory, incongruity theory, and relief theory), as well as in the concepts of irony, satire, parody and intertextuality. The methodological approach consists of a qualitative categorisation based on humour typology. Selected scenes from the film are analysed according to their dominant humour mechanisms, and the Hungarian dubbed version is examined in relation to the original dialogue. The analysis focuses on identifying translation problems and the strategies used to resolve them, with emphasis on adaptation and compensatory techniques.

The findings demonstrate that the Hungarian dubbing frequently reconstructs humour through creative adaptation and compensation rather than direct translation. Instead of preserving the original linguistic form, the translation prioritizes functional equivalence and audience effect, often introducing culturally relevant elements and alternative wordplay.

2026. május 13.

„Mű-archaizmus” egy mesterséges törzsi nyelv magyarítására: Louis Nowra *The Golden Age* című drámájának fordítása

BÁN BALÁZS-BARNA

Fordító és tolmács mesterképzés 2. év

banbbalazsbarna@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Ajtony Zsuzsanna-Ildikó, egyetemi docens

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék

ajtonyzsuzsa@uni.sapientia.ro

A dolgozat Louis Nowra *The Golden Age* című drámájának magyar fordítására tett javaslatokat elemzi, különös tekintettel a darab szerzője által létrehozott mesterséges „törzsi” dialektus lehetséges fordítására. A mű alapjául szolgáló történelmi legenda szerint Tasmánia vadonjában egy évszázadon át elszigetelten élő közösséget fedeztek fel, akik fegyencek és számkivetettek leszármazottaiként egy egyedi, hibrid nyelvet alakítottak ki. Ez a nyelv a 19. századi angol alvilági szleng, a régenskorok udvarias fordulatai és a genetikai izoláció okozta torzulások egyedi ötvöze.

Mivel a drámának eddig nem készült magyar fordítása, a kutatás célja egy olyan koherens stratégia megalkotása, amely képes e különös nyelvi réteget a magyar színházi közegben hitelesen megszólaltatni. A fordítás egy szintetikus archaizmust hoz létre, amely többek között patinás szókinchhasználattal és grammatikai torzulásokkal teremti meg a mű rituális és múltbéli hangulatát.

A fordítás tudatosan kerüli az absztrakt fogalmakat, helyettük a közvetlen testi tapasztalatokra épít a kognitív nyelvészeti megközelítés alapján. A választékos nyelvi forma és a testesült regiszter kapcsolata olyan „nyers archaizmust” eredményez, amely képes hűen visszaadni a törzs elszigetelt nyelvének ellentmondó szépségét.

2026. május 13.

English language use and motivations amongst the youth of Csík area

BODOR SZIDÓNIA

Román nyelv és irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 3. év

bodorszidonia@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Dégi Zsuzsanna, tanszékvezető, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék

degizsuzsanna@uni.sapientia.ro

The present paper investigates the use of English among teenagers in Csík (Ciuc), a multilingual region in Transylvania, Romania, with a particular focus on motivation and attitudes toward language learning. Based on the theoretical framework of second/foreign language acquisition (SLA) and drawing upon Dörnyei's (2005, 2009, 2014, 2019) L2 Motivational Self System, Gardner's (1972) integrative-instrumental distinction, and sociocultural perspectives on language learning, the research examines how global trends in English usage interact with local multilingual realities.

My main questions are whether English functions as both a practical tool for educational and professional advancement (instrumental motivation) and a symbol of global belonging and modern identity (integrative motivation). Recent findings indicate that while instrumental reasons increasingly dominate learners' motivations, positive attitudes toward English (that are mainly shaped by media exposure, digital engagement, and perceived international significance) remain strong predictors of language learning effort.

The paper also highlights the role of intercultural contact, and the unique position of English as a foreign linguistic resource in a bilingual Hungarian-Romanian context. These insights contribute to a broader understanding of language learning as a socially embedded process and sheds light on the motivations and attitudes of teenagers towards the English language in the Csík (Ciuc) region.

2026. május 13.

Peripeitiile lui Urechilă: traducerea în română a volumului Csupafül 22 meséje, de Fésűs Éva

KOVÁCS KAROLA

Fordító és tolmács mesterképzés 2. év
kovacskarola24@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Pál Enikő, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
paleniko@uni.sapientia.ro

Scopul principal al lucrării mele constă în analiza specificului traducerii literare, cu accent special asupra traducerii literaturii pentru copii, prin raportare la traducerea în română a volumului Csupafül 22 meséje, de Fésűs Éva. Prin intermediul traducerii efectuate de mine, mi-am propus să evidențiez particularitățile traducerii literaturii pentru copii, dificultățile specifice transferului cultural și strategiile aplicabile în procesul de transpunere a acestui text.

În prima parte prezint aspecte teoretice privind specificul traducerii literare, diferențele față de alte tipuri de traducere și utilizarea operațiilor de transfer, a strategiilor și a metodelor aplicabile în procesul de traducere. De asemenea, punctez câteva provocări legate de transferul de cultură, de redarea stilului și a elementelor expresive. O secțiune distinctă este dedicată literaturii pentru copii, evidențiindu-se particularitățile acesteia din perspectiva conținutului, a limbajului și a funcției educative, precum și implicațiile acestor trăsături asupra actului traductiv.

Partea aplicativă a lucrării constă în analiza traducerii în limba română a cinci povești din volumul Csupafül 22 meséje. Prezentarea autoarei, Fésűs Éva, și a operei originale este urmată de ipotezele inițiale privind dificultățile de traducere, concepția adoptată în procesul de tălmăcire și alegerile traductive pe care le-am asumat. Apoi, studiul examinează în mod detaliat problemele de denotație (traducerea numelor de personaje, de locuri și de plante), precum și redarea jocurilor de cuvinte și a expresiilor specific ungurești.

Concluziile reflectează asupra produsului final al traducerii făcute de mine, asupra rolului creativității și al alegerii metodelor potrivite de către traducător în realizarea unui echilibru dintre fidelitatea față de textul sursă și adecvarea la publicul-țintă.

2026. május 13.

The impact of tourism on the linguistic landscape of Covasna town

MORÉ LEHEL

Román nyelv és irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 3. év
morelehel@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Dégi Zsuzsanna, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
degizsuzsanna@uni.sapientia.ro

In recent years, the study of the linguistic landscape has become a significant area of research in sociolinguistics, as it reveals how different languages are displayed and interact in public space. The linguistic landscape refers to the visibility and salience of languages on public and commercial signs within a given territory (Landry & Bourhis 1997). It serves both informational and symbolic functions in reflecting language use in a community (Cenoz & Gorter 2006).

Covasna, known primarily for its spa/health tourism and natural resources, offers a relevant context for investigating the linguistic landscape. In the town, Hungarian and Romanian nationalities coexist, while English language is increasingly visible due to tourism. As one of the most important sectors of the local and regional economy, tourism influences not only the physical appearance of the town but also its linguistic environment: street signs, menus, advertising materials and tourist information are often multilingual in order to accommodate to the visitor's needs.

The aim of this research is to examine the impact of tourism on Covasna's linguistic landscape, focusing on how different languages appear in public spaces, what functions they fulfil (informational and/or symbolic) and what social or economic factors lie behind this multilingualism.

2026. május 13.

Beyond the Lyrics: Musicality, Scripture, and the Translation of Contemporary Worship

NAGY ATTILAFordító és tolmács mesterképzés 2. év
nagyattila24@uni.sapientia.ro**Témavezető:****dr. Prohászka-Rád Boróka, egyetemi docens**Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
prohaszkaboroka@uni.sapientia.ro

Humans have long viewed music as being connected to the supernatural. As such, the rise of Christianity had a great impact on the development of music. The purpose of this paper is to provide a deeper understanding of the many intriguing aspects of translating contemporary worship songs. Music translation is a challenging task in itself due to its structure and sonic elements, requiring a balance between syllables, rhymes, and rhythm. Fitting lyrics with important theological content is another added challenge that the translator must overcome in this process. In this paper, some of the most popular English worship songs are analyzed along with their Hungarian translations to see what patterns and key rules can be identified regarding musical form, equivalence, lyrical content, and Scripture.

Key words: worship, music translation, Scripture, lyrics, equivalence

2026. május 13.

Factori atitudinali în predarea-învățarea limbii române ca limbă ne- maternă

OLÁH ALPÁR

Román nyelv és irodalom – Angol nyelv és irodalom szak 3. év
olahalpar@uni.sapientia.ro

Témavezető:

Dr. Pál Enikő, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
paleniko@uni.sapientia.ro

Învățarea unei limbi ne-materne este un proces complex care este influențat nu numai de factori cognitivi, ci și de mediul socio-cultural, de factori emoționali, atitudinali, și de experiențele celor care învață. Lucrarea de față studiază problematica atitudinilor manifestate în procesul de predare-învățare a limbii române ca limbă ne-maternă. Literatura de specialitate evidențiază faptul că percepția negativă a limbii, poporului și a culturii țintă poate genera rezistență față de învățare, implicare și participare redusă la situații de comunicare, respectiv rezultate mai slabe ale competențelor lingvistice. Atitudinile negative față de limba română – percepută deseori ca fiind impusă din exterior și, ca atare, „străină” – pot constitui, astfel, bariere care îngreunează achiziția limbii.

Partea aplicativă a studiului de față investighează aceste aspecte prin intermediul unui chestionar completat de elevii de clasele V-VIII din școlile cu predare în limba maghiară din orașul Miercurea Ciuc care învață limba română ca limbă ne-maternă. Instrumentul de cercetare include întrebări referitoare la frecvența utilizării limbii române în situații reale de viață, la nivelul de motivație a învățării limbii române, la percepțiile asupra limbii, la experiențele personale cu limba română, precum și la eventualele temeri asociate comunicării în limba română. Datele colectate permit identificarea factorilor care influențează implicarea elevilor în procesul de învățare a limbii române, în general, și a unor tipare atitudinale cu privire la percepția limbii române, în mod particular.

2026. május 13.

Nyelvi játékok és más fordítói kihívások a Magyar népmesék című rajzfilmsorozat angol változatában

SEBESTYÉN DOROTTYA

Fordító és tolmács mesterképzés 2. év
sebestyenedorottya@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Ajtony Zsuzsanna-Ildikó, egyetemi docens

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
ajtonyzsuzsa@uni.sapientia.ro

A fordítás nemcsak nyelvi átváltás, hanem egyfajta kulturális közvetítés is. A folyamat során a fordítók folyamatosan döntéseket hoznak, és egyensúlyoznak a forrásnyelvi hűség és a célnyelvi érthetőség között. Ez különösen igaz az audiovizuális fordítások, például a szinkronizálás esetében, amely során a képi és hangzásbeli tényezők is befolyásolhatják a fordítói döntéseket. A szájról szájra terjedő népmesék már régóta alapvető eszközei a kultúra megőrzésének, ezek szinkronizált adaptációja azonban sajátos nyelvi és kulturális kihívások elé állítja a fordítókat.

Jelen kutatás a Magyar népmesék című rajzfilmsorozat angol nyelvű szinkronját vizsgálja, különös tekintettel a nyelvi játékokra, reáliákra, népies kifejezésekre, és más fordítói problémákra. A kutatás célja, hogy elemezze a szinkronizálás során felmerülő fordítói kihívásokat, illetve az alkalmazott fordítói stratégiákat, például a honosítás és az idegenítés kérdését. További célja, hogy a jól ismert Magyar népmesék rajzfilmsorozatból kiválasztott példák segítségével feltárja azt, hogy a szinkronizálás során a forrásnyelvi hűség vagy inkább a nemzetközi közösség számára való érthetőség volt-e a meghatározó szempont.

2026. május 13.

A román államháztartás pénzügyeinek átalakulása: Költségvetési trendek és eltérések

BALÁZS ANDREAAlkalmazott közgazdaságtan és pénzügy mesterképzés 2. év
bandrea19992@gmail.com**Témavezető:****dr. Bíró Bíborka Eszter, egyetemi adjunktus**Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Üzleti Tudományok Tanszék
birobiborka@uni.sapientia.ro

A tanulmány a román államháztartás 2018 és 2025 közötti pénzügyi folyamatait elemzi. A vizsgált időszak kritikus jelentőségét a COVID-19 világjárvány, a globális inflációs hullám és a geopolitikai instabilitás adják, amelyek alapjaiban módosították a fiskális mozgásteret. A kutatás fő célkitűzése a költségvetési trendek feltárása mellett a 41 romániai megye gazdálkodási sajátosságainak és pénzügyi diszkrepanciáinak azonosítása. A tanulmány keresi a választ arra, hogy a központi fiskális sokkok miként csapódtak le a helyi közigazgatási szinteken.

Az elméleti alapozás a fiskális decentralizáció, a pénzügyi autonómia és a transzparencia fogalomköreire épül. A vizsgálat kiemelten kezeli a romániai közpénzügyi keretrendszer meghatározó 500/2002-es és 273/2006-os törvényeket, valamint az adótörvénykönyv releváns előírásait.

A tanulmány kvantitatív módszertant alkalmaz, deskriptív statisztikai elemzésekre, változási indexekre és trendvizsgálatokra támaszkodva. Az empirikus kutatás a Pénzügyminisztérium éves költségvetési törvényein és végrehajtási jelentésein alapul. Az elemzés mindemelett kiterjed az országos makrogazdasági mutatókra is.

A vizsgálat rávilágít az államadósság-dinamika és a költségvetési egyensúly eltolódásaira. A megyei szintű komparatív elemzés bizonyítja, hogy a központi fiskális politika hatásai jelentős heterogenitást mutatnak a területi egységek gazdasági fejlettsége és intézményi kapacitása mentén. A tanulmány egy olyan elemzési keretet nyújt, amely rávilágít a román államháztartás szerkezeti sérülékenysége és a hosszú távú fenntarthatóság kihívásaira.

2026. május 13.

A fiatal felnőttek pénzügyi tudatossága, megtakarítási szokásaik és a digitalizáció hatása Kovászna és Hargita megyében

BALÁZS BARBARA-ANDREA

Alkalmazott közgazdaságtan és pénzügy mesterképzés 1. év
balazsebarbaraandrea@uni.sapientia.ro

Témavezető:**dr. Bíró Bíborka-Eszter, egyetemi adjunktus**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Üzleti Tudományok Tanszék
birobiborka@uni.sapientia.ro

A 21. században a pénzhez való viszonyunk jelentősen megváltozott. A digitalizáció, az online vásárlás, a mobilbanki alkalmazások és a közösségi média hatással vannak a pénzügyi döntéseinkre. Úgy gondolom, hogy a pénzügyi tudatosság fontos a fiatalok körében, mivel ebben az életszakaszban alakulnak ki azok a szokások, amelyek hosszú távon meghatározzák az anyagi biztonságot.

Kutatásomban arra keresem a választ, hogy a 18 – 35 év közötti fiatalok Hargita és Kovászna megyében mennyire rendelkeznek pénzügyi ismeretekkel, hogyan kezelik a pénzügyeiket, milyen megtakarítási szokásaik vannak, és milyen tényezők befolyásolják pénzügyi döntéseiket. Külön figyelmet fordítok arra, hogy megvizsgáljam ,hogy az emberek állítása által mondott pénzügyi tudás mennyire áll összhangban a tényleges tudással, valamint arra, hogy a nem, az életkor és az érzelmi hatások milyen szerepet játszanak a pénzügyi megtakarítások alakulásában.

A kutatásom kvantitatív módszerre épül, amelyet kérdőíves adatgyűjtéssel valósítok meg. A kérdőív demográfiai kérdéseket, önértékelésen alapuló állításokat, objektív tudást mérő kérdéseket (például kamat és infláció), valamint vásárlási, megtakarítási és digitalizációval kapcsolatos szokásokat vizsgál. A kérdőív célja a pénzügyi tudatosság tudás-, attitűd- és viselkedésszempontjainak komplex vizsgálata. Az adatokat az SPSS programban statisztikai módszerekkel elemzem, hogy a felállított hipotéziseimet teszteljem.

Dolgozatom célja nemcsak a jelenlegi helyzet feltárása, hanem annak bemutatása is, hogy a pénzügyi tudatosság hogyan járul hozzá a megtakarítási hajlandósághoz és a vásárlási szokásokhoz, valamint a digitalizáció milyen hatással van a fiatalok pénzügyi döntéseire. Úgy gondolom, hogy a pénzügyi oktatás kulcsfontosságú a fiatal generáció számára, és a kutatásom eredményei hozzájárulnak a célzott oktatási programokhoz.

2026. május 13.

A boldogság közgazdaságtana Mennyire boldogok a Sapientias diákok?

PORZSOLT GITTA

Általános közgazdaság szak 2. év
porzsoltgitta24@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Nagy Szeréna, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék
nagyszerena@uni.sapientia.ro

A boldogság az emberi élet egyik legfontosabb célja, mégis nehéz megmagyarázni, hogy mit is jelent valójában. Egy múltó érzés, egy tartós lelkiállapot vagy talán egy tudatos életforma? Egy összetett mentális és érzelmi állapot, amelyet belső és külső tényezők egyaránt befolyásolnak. A boldogság közgazdaságtana, más néven az emberközpontú gazdaságtan, a jólét és a gazdasági tevékenységek közötti kapcsolatot vizsgálja, figyelembe véve, hogy a gazdasági döntések és körülmények miként befolyásolják az egyének szubjektív jóllétét.

Kutatásom célja, hogy elkészítsem a csíkszeredai sapientias hallgatók "boldogságtérképét", feltárjam, megvizsgáljam azokat a tényezőket amelyek hatással vannak a boldogságukra, hogy ők mitől is érzik magukat boldognak, és hogyan látják más országok tekintetében is milyen kapcsolat van a gazdasági tényezők és a boldogság között. Kutatásom szerves részét képezi a jólét és jóllét fogalmának vizsgálata a diákok körében és részben annak a kérdéskörnek a feltárása, hogy van-e összefüggés a boldogság és anyagi tényezők között. A vizsgálatom kvantitatív kutatáson alapul, amely egy részletes kérdőíves felmérésből tevődik össze a hallgatók körében, amit kvalitatív kutatás egészít ki mélyinterjú formájában. A kutatás olyan fő témákat érint, mint például a jólét vagy a jóllét fogalma, fontossága, a diákokat érintő különböző gazdasági és pszichológia tényezők hatása a boldogságra, valamint a saját véleményük a boldogság fogalmáról.

A kutatás eredményei alapján körvonalazódott, hogy a csíkszeredai hallgatók számára a jóllét sokkal jelentősebb, mint az anyagi javak, fontos a társaskapcsolatok jelenléte az életükben, a pozitív élmények megtapasztalása, amelyek hozzájárulnak a boldogságérzethez. Az eredmények alapján kijelenthető, hogy a diákok szemszögéből egy adott ország esetében a szociális kapcsolatok minősége, az átlagfizetés, a biztonság és jogi környezet, azok a tényezők, amelyek leginkább befolyásolják az állampolgárok boldogságérzetét.

2026. május 13.

Regionális Fejlettség és oktatás Európán belül NUTS 1-es régiókban

TIBOLDI ALPÁR

Alkalmazott közgazdaságtan és pénzügy mesterképzés 2. év
tiboldibalpar@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Nagy Szeréna, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszék
nagyszerena@uni.sapientia.ro

Ez a kutatás az Európai Unió NUTS 1-es egységein vizsgálja a regionális fejlettség, az oktatás és a munkaerőpiac – különösen a fiatalok munkanélkülisége – közötti összefüggéseket. Az elméleti háttérter Becker és Lucas humántőke-elméletei, az endogén növekedési modellek, valamint Porter klaszterelmélete adják. A tanulmány célja annak feltárása, hogy a makrogazdasági, demográfiai és oktatási tényezők, mint a technológiai foglalkoztatottság és a korai iskolaelhagyás, miként befolyásolják a 15–24 évesek munkaerőpiaci esélyeit.

A kvantitatív elemzés 106-108 európai régió Eurostatból származó, jellemzően 2023-as adatain alapul. A vizsgált változók között szerepel a fiatalok és az összesített munkanélküliségi ráta, a vásárlóerő-paritáson mért GDP, a technológiai szektor foglalkoztatottsága és a lemorzsolódási arány. Az elemzés Jamovi szoftverrel készült, leíró statisztikák, t-próbák, K-means klaszterezés, ANOVA, kereszttábla-elemzés és többváltozós regresszió alkalmazásával.

A statisztikai vizsgálatok több kulcsfontosságú eredményt hoztak. Az egymintás t-próba szerint a vizsgált régiókban a fiatalok 16,5%-os munkanélkülisége szignifikánsan magasabb az EU-s átlagnál (11,2%). A független mintás t-próba igazolta, hogy a magas technológiai foglalkoztatottságú régiókban lényegesen alacsonyabb a fiatalok munkanélkülisége (13,2% vs. 19,6%). A K-means eljárás három eltérő (fejlett, átmeneti, hátrányos) csoportba sorolta a régiókat, amelyek mutatói az ANOVA és a Tukey-tesztek alapján szignifikánsan különböznek. A kereszttábla-elemzés rendkívül erős összefüggést (Cramer-féle $V = 0,806$) mutatott ki az ország és a korai iskolaelhagyás mértéke között. A többváltozós lineáris regresszió ($R^2=0,752$) alapján a fiatalok munkanélküliségének legfőbb előrejelzője az összesített munkanélküliségi ráta. Ezzel szemben az egy főre jutó GDP és a népsűrűség ebben a modellben nem bizonyult szignifikáns magyarázó tényezőnek.

Összességében a kutatás rávilágít, hogy a fiatalok munkanélkülisége kezelése komplex, helyspecifikus szakpolitikai beavatkozásokat igényel. Bár a technológiai szektor erősítése segíti az integrációt, a probléma gyökere elsősorban az adott régió általános munkaerőpiaci dinamikájában rejlik.

2026. május 13.

A személyiség pszichológiai dimenzióinak szerepe a pénzügyi attitűdök és döntések alakulásában A romániai magyar Z generáció esetében.

KOCSIS MÁRK - ZOLTÁN

Általános közgazdaságtan szak 2. év

kocsismark24@uni.sapientia.ro**Témavezető:****drd. Lőrincz Annamária, egyetemi tanársegéd**

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Csíkszeredai Kar, Gazdaságtudományi Tanszék

lorinczannamaria@uni.sapientia.ro

A pénzügyi döntéseinket ritkán vezérli pusztán racionalitás; valójában szorosan összefüggnek a személyiségünkkel. Ahogyan a stresszhelyzetekre is egyéni módon reagálunk, úgy a pénzhez való viszonyunk is tipologizálható. A szakirodalom különböző pénzügyi profilokat különböztet meg, például tudatos tervezőket, kockázatkerülő megtakarítókat vagy éppen impulzív fogyasztókat, amelyek alapvetően meghatározzák az egyén hosszú távú anyagi stabilitását (Fünfgeld és Wang, 2009).

Számos nemzetközi kutatás igazolta már a személyiségjegyek és a pénzügyi helyzet közötti kapcsolatot. Strömbäck és szerzőtársai (2017) például rámutattak, hogy a magasabb általános önkontroll megbízhatóan előrejelzi a megtakarítási hajlandóságot és a pénzügyi jóllétet, miközben csökkenti az eladósodás esélyét. Ezzel szemben az impulzívabb személyek hajlamosabbak elhamarkodott pénzügyi döntéseket hozni (Rook és Fisher, 1995). A fiatal felnőttek esetében ráadásul a pénzügyi tudatosság hiánya jelentős szorongást is generálhat, ami az általános elégteliségre is rányomja a bélyegét (Archuleta et al., 2013).

Jelen kutatás azt vizsgálja, milyen összefüggés mutatható ki a velünk született vagy szerzett személyiségjegyek és az egyéni pénzügyi eredményesség (például a hónap végi egyenleg) között. A vizsgálat fókuszában a romániai magyar Z generáció pénzügyi viselkedése áll. Ez a korosztály már egy erősen digitalizált közegben (fintech applikációk, online brókerek, kriptovaluták) szocializálódott, így a kutatás célja kettős: egyrészt feltérképezni ennek a csoportnak a pénzügyi-pszichológiai profilját, másrészt gyakorlati, a mindennapokban is alkalmazható következtetéseket levonni.

Ahhoz, hogy valóban hatékony pénzügyi edukációs programokat lehessen kidolgozni, elengedhetetlen a döntések mögött meghúzódó pszichológiai mozgatórugók megértése. A "mindenre ráhúzó" tanácsadás helyett személyre szabott megközelítésre van szükség, hiszen egy impulzív költséges egészen másfajta támogatást igényel, mint egy szorongó vagy egy túlzottan kockázatkerülő fiatal. A dolgozat végső soron arra keresi a választ, hogyan formálhatók át a pénzügyi tervezést sokszor gátló személyiségjegyek tudatosan alkalmazható erőforrásokká.

2026. május 13.

A média szerepe a munkahelykeresésben a csíkszeredai Sapientias hallgatók véleménye és tapasztalatai szerint

AKÁCSOS MÁRIA-ZSÓFIA

Kommunikáció és közkapcsolatok mesterképzés 2. év
akacsoscmariazsolia@uni.sapientia.ro

Témavezető:**dr. Székely Kinga Katalin egyetemi adjunktus**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Társadalomtudományi Tanszék
szekelykinga@uni.sapientia.ro

A munkaerőpiac átalakulásával párhuzamosan a pályakezdő fiatalok munkahely-keresési folyamata is jelentősen megváltozott, amelyben egyre nagyobb szerepet kapnak az online és digitális felületek. Kutatásomban a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Karának hallgatói körében vizsgáltam meg a munkahelykeresés tapasztalatait, különös tekintettel a média és az online platformok szerepére. A vizsgálat kvalitatív módszeren alapul, félig strukturált interjúk segítségével.

Az eredmények rámutatnak arra, hogy a pályakezdők elhelyezkedését elsősorban a szakmai tapasztalat hiánya és a korlátozott helyi lehetőségek nehezítik. A személyes kapcsolatok továbbra is fontos szerepet töltenek be, ugyanakkor az online felületek, különösen a közösségi média, egyre meghatározóbbá válnak az álláskeresés során.

2026. május 13.

A storytelling mint kiállításkommunikációs módszer a Székely Határőr Emlékközpont kiállításán és az e-WOM a látogatói visszajelzések tükrében

DACZÓ DÉNES

Kommunikáció és PR szak 3. év
daczodenes@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Székely Kinga, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Társadalomtudományi Tanszék
szekelykinga@uni.sapientia.ro

Kutatásom középpontjában a Székely Határőr Emlékközpont öt éve megnyílt kiállítása áll. Dolgozatom a kvalitatív kutatás módszerét alkalmazza. Tartalomelemzéssel arra próbálok választ találni, hogy intézmény vagy kiállítás a Székely Határőr Emlékközpont. A kérdés megválaszolása későbbi összehasonlító kutatásom alapozását segíti. A második részben a storytellinget mint kiállításkommunikációs módszert vizsgálom.

A kiállítás hangzó tárlatvezető anyagában az egyéni és közösségi történeteket azonosítom. A csoportosítás rávilágít arra, hogy mely anyagtípusok adnak kapcsolódási pontot, személyes kötődést a látogatónak, ezekben a történetekben az érzelmi hatás mennyire játszik szerepet, amely az emlékezetes élmény kialakulásának egyik alapja. Az elemzés eredménye segítheti a Székely Határőr Emlékközpont közel ötórás hangzó tárlatvezető anyagának optimalizálását kommunikációs szempontból. Hozzájárulhat hatékony gyors útvonalak kijelöléséhez a kiállításban, hogy a különböző érdeklődésű látogatóknak, típusoknak is maradandó, emlékezetes élmény legyen a látogatás. Kvantitatív vizsgálat hiányában a látogatók Google-oldalon megosztott visszajelzéseinek elemzése választ ad, hogy a látogatók mit osztanak meg e-WOM, azaz digitális szájreklámként. A látogatói vélemények az emlékközpont belső és külső kommunikációjának adhatnak támpontokat a működésben.

2026. május 13.

A román nyelvtudás munkaerőpiaci jelentősége egy állami villamosenergia-vállalatnál

KACZA BERNADETT

Humánerőforrás szak 2. év

kaczabernadett24@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Bálint Gyöngyvér, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Társadalomtudományi Tanszék

balintgyongyver@uni.sapientia.ro

Romániában az erdélyi magyarok etnikai szegregációja a rendszerváltás óta közéleti téma és máig nem veszített az aktualitásából (Nuțu, 2015, Csata, 2022). A nyelv szerepe napjainkban nem korlátozódik csak a társadalmi és kulturális szférára, hanem gazdasági szereppel is rendelkezik (Dezséri, 2015). A nyelvtudás meghatározza az egyének karrierorientációját, és markánsabban jelen van a munkaadók mérlegeléseiben. Az Erdély területén élő magyaroknak kulcsfontosságú a román nyelv minél magasabb szintű ismerete a mindennapi kommunikáció és a szaknyelv szintjén is (Csata, 2019).

Dolgozatomban az erdélyi magyar munkavállalók lehetőségeit és korlátait vizsgálom, különös tekintettel a román nyelvtudás versenyelőnyként vagy korlátozó tényezőként betöltött szerepére. Az empirikus vizsgálatot egy Csíkszeredában is működő, állami villamossági vállalat magyar anyanyelvű alkalmazottai körében végeztem, ahol fókuszcsoporthoz interjú alkalmazásával gyűjtöttem adatokat annak érdekében, hogy minél mélyebb betekintést nyerjek a kutatás témájába.

2026. május 13.

A Székely Gazdaszervezet Egyesületéhez tartozó fiatal gazdák tudástranszferének vizsgálata

MIHÓK GABRIELLA

Kommunikáció és PR szak 3. év

mihok.gabriella@gmail.com

Témavezető:**Székely Kinga-Katalin egyetemi adjunktus**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Társadalomtudományi Tanszék

szekelykinga@uni.sapientia.ro

A dolgozat a Székely Gazdaszervezetek Egyesületéhez tartozó fiatal gazdák tudástranszferének vizsgálatára irányul, különös tekintettel a tudásátadás formára és folyamataira valamint azok kommunikációs dimenzióira. Székelyföld mezőgazdaságát továbbra is elsősorban kis családi gazdaságok és hagyományos tudásformák jellemzik, ugyanakkor a globális gazdasági és technológiai változások következtében a versenyképesség fenntartása egyre inkább a folyamatos tanulásra, az új technológiák alkalmazása és a tudás hatékony áramlására épül.

A kutatás célja annak feltárása, hogy a fiatal gazdák milyen forrásokból szerzik meg a mezőgazdasági tevékenységhez szükséges ismereteket, valamint hogyan valósul meg a tudástranszfer a gyakorlatban. A vizsgálat kiterjed arra is, hogy milyen kommunikációs mechanizmusok segítik vagy akadályozzák a tudás átadását, beleértve a formális (képzések, szakmai programok, szervezeti támogatások) és informális (családi háttér, tapasztalati tanulás, személyes kapcsolatok) csatornákat egyaránt. A dolgozat alapfeltevése, hogy az innováció nem csupán technológiai, hanem kommunikációs folyamat, amelyben kulcsszerepet játszik a generációk közötti párbeszéd, az információáramlás minősége, valamint a bizalom és az együttműködés szintje.

A kutatás kvalitatív módszertanra épül, félig strukturált interjúk alkalmazásával vizsgálja a székelyföldi fiatal gazdák tudásszerzési és tudástranszfer folyamatait. A vizsgálat középpontjában az informális és formális tanulási formák, valamint a tacit és explicit tudás szerepe áll. A kutatás célja feltárni, hogyan jelennek meg ezek a tudásformák a mezőgazdasági gyakorlatban, és milyen tényezők befolyásolják az innovációhoz kapcsolódó tudásáramlást.

2026. május 13.

A múlt hangja, a jelen élménye: A régizene kortárs pozicionálásának lehetőségei a fiatal közönség körében

NEGRU (VERESS) VIKTÓRIA

Kommunikáció és közkapcsolatok mesterképzés 2. év
viktorianegru@gmail.com

Témavezető:

dr. Tamás Dénes, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Társadalomtudományi Tanszék
tamasdenes@uni.sapientia.ro

Egy régizenei koncerten ma gyakran több az ősz hajszál, mint a huszonéves hallgató. Ez a tapasztalat nem értékítélet, inkább jelzés: a régizene a közgondolkodásban sokszor távoli, akadémikus, sőt kissé elit műfajként él. Kérdés azonban, hogy valóban a zene idegensége okozza-e ezt a távolságot, vagy inkább az a keret, amelyben megszólal.

Tematikáját tekintve a régizene korántsem idejétmúlt. Szenvedélyről, hitről, hatalmi konfliktusokról, emberi drámákról beszél, ugyanazokról a kérdésekről, amelyek a mai fiatal generációt is foglalkoztatják, még ha más nyelven és más platformokon is. Dolgozatom alapfeltevése ezért az, hogy a régizene aktualitása nem elsősorban zenei vagy stílusbeli kérdés, hanem kommunikációs és pozicionálási probléma. A fiatal közönség nem a „rég” és „új” kategóriák mentén hoz döntést, hanem azt mérlegeli, hogy egy kulturális esemény képes-e élményt, közösségi kapcsolódást és személyes relevanciát kínálni.

Kutatásomban arra keresem a választ, hogyan jelenik meg a régizene a 15–30 éves korosztály gondolkodásában, és milyen kommunikációs megközelítések tehetnéek számukra közelebbivé. A vizsgálat fókuszában a Csíkszeredai Régizene Fesztivál áll. A több évtizedes múltra visszatekintő esemény különösen alkalmas arra, hogy megfigyelhető legyen: miként találkozik a hagyomány a digitális médiakörnyezettel és a fiatal közönség élményelvárásaival. Elméleti keretként a keretezéselmélet (Erving Goffman), az élményközpontú kulturális fogyasztás megközelítése és a márkapozicionálás fogalomköre szolgál. Ezek segítségével vizsgálható, milyen diskurzív térben helyeződik el ma a régizene: pusztán történeti értéként és intézményesített kulturális örökségként, vagy potenciálisan közösségi és identitásképző élményként.

A 15–30 évesek számára létrehozott kérdőív során nemcsak a véleményekre vagyok kíváncsi, hanem azokra az élményelvárásokra és érzelmi reakciókra is, amelyek meghatározzák a műfajhoz való viszonyt. A közös gondolkodás dinamikája lehetőséget adhat arra, hogy a felszíni állítások mögött meghúzódó bizonytalanságok és nyitottságok is kirajzolódjanak.

Hipotézisem szerint a régizene jelenlegi percepciója a fiatalok körében inkább távolságtartó, de ez a távolság nem feltétlen végleges. A személyesebb, narratív és élményközpontú kommunikáció képes lehet áthidalni azt. A régizene kortárrá tétele nem a zenei anyag modernizálását jelenti, hanem annak tudatos újrakonstrukcióját: annak megmutatását, hogy a múlt hangjai nem lezárt fejezetek, hanem a jelen kérdéseire is érvényes válaszokat hordoznak.

2026. május 13.

Vallási kommunikáció az online térben: Ifjúsági vallási rendezvények online kommunikációs gyakorlatai

PÁLL KRISZTA

Kommunikáció és közkapcsolatok mesterképzés 2. év

pallkriszta08@gmail.com

Témavezető:

dr. Hubbes László-Attila, egyetemi docens

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Társadalomtudományi Tanszék

hubbeslaszlo@gmail.com

A digitális ökoszisztémák térnyerése nem csupán a kommunikációs csatornáinkat írta felül, hanem alapjaiban formálta át a közösségi létezés és a jelentésalkotás kereteit. A dolgozat ezen átalakulás középpontjába a vallási tartalmú ifjúsági eseményeket helyezi, azt vizsgálva, miként válik a szakrális üzenet és a közösségi élmény a hálózati logika részévé.

A kutatás abból a felismerésből indul ki, hogy a mai eseménykommunikáció már nem korlátozódik a fizikai térre és időre; a participatív kultúra hatására a résztvevők maguk is aktív alakítóivá válnak a közösségi narratíváknak. A dolgozat feltárja azt a feszültséget és szimbiózist, amely a spirituális tartalom és az online platformok algoritmikus elvárásai között feszül. Vajon hogyan adaptálható a rituális fókusz vagy a reflexív elmélyülés egy olyan közegben, amely az azonnali elköteleződésre és a vizuális ingerekre épít?

A vizsgálat három eltérő karakterű eseményt, a hagyományőrző Csíksomlyói Ifjúsági Találkozó (CsIT), a fesztivál hangulatú Lazulós, valamint a mélyebb önreflexióra hívó NézőPont digitális lábnyomán keresztül mutatja be a vallási identitás online konstrukcióit. Egy holisztikus, többdimenziós elemzési modell segítségével a munka túllép a pusztán tartalomvizsgálaton: a közlői szándék, a platformspecifikus formátumok és a diszkurzív hatalmi viszonyok metszéspontjait elemzi. Emellett szeretném kiemelni, hogy a kutatás során alkalmazott tartalmi és diszkurzív elemzést érintőlegesen egészíti ki a résztvevő megfigyelés módszertana (Kapitány – Kapitány, é.n.). Ez a reflexív kutatói jelenlét biztosította a vizsgált online tér szimbolikus jelentésrétegeinek mélyebb megértését, segítve a kommunikációs mintázatok kontextusba helyezését.

A fentiek értelmében arra a következtetésre enged jutni a kivonat, hogy a dolgozat elsődleges célja annak bizonyítása, hogy a közösségi média az ifjúsági vallásosság kontextusában nem csupán technikai közvetítő közeg, hanem olyan hibrid tér, ahol a közösségi létezés és a hit megélése új, digitális szövetet kap.

2026. május 13.

Önálló településsé válás lehetőségei: Várhegy lakóövezet fejlesztési perspektívái

SÁNDOR NIKOLETT

Kommunikáció és PR szak 3. év
sandornikolett@uni.sapientia.ro

Témavezető:

dr. Székely Kinga-Katalin, egyetemi adjunktus

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Társadalomtudományi Tanszék
szekelykinga@uni.sapientia.ro

A dolgozat központi kutatási kérdése arra törekszik, hogy Várhegy lakóövezet rendelkezik-e azokkal a társadalmi, infrastrukturális és identitásbeli erőforrásokkal, amelyek megalapozhatják az önálló faluvá válás lehetőségét.

Az elméleti keretet a vidék és annak meghatározása, a településtípusok, a helyi identitás, a közösségépítés és a településimázs-formálás (place branding) szakirodalma biztosítja. A kutatás kvalitatív módszertannal épült: félig strukturált interjúkat készítettek a község polgármesterével, a település felelősével, valamint a helyi lakosokkal. Az interjúk tartalomelemzése rámutatott arra, hogy bár a lakosság létszáma alacsony, a közösségi kohézió erős, és jelentős érzelmi kötődés figyelhető meg a település történelmi múltjához.

Az eredmények alapján megállapítható az önállósodás kérdése nem pusztán adminisztratív vagy jogi jellegű, hanem elsősorban identitás- és közösségépítési folyamat is egyben.

A dolgozat hozzájárulhat egy olyan stratégiai fejlesztési javaslat megalapozásához, amely a közösségi identitás megerősítésére, a helyi értékek láthatóvá tételére, továbbá a fenntartható fejlődés elősegítésére épül.

2026. május 13.

“Boldog születésnapot, bárhol is vagy” A gyász kommunikációja a közösségi médiában

TANKÓ ERIKA

Kommunikáció és PR szak 2. év

erikatanko095@gmail.com

Témavezető:**dr. Bálint Blanka, egyetemi adjunktus**

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Társadalomtudományi Tanszék

balintblanka@uni.sapientia.ro

A digitális világ elterjedésével a személyes élmények megosztása a mindennapi élet részévé vált. A közösségi média felületei ma már nemcsak az örömteli események bemutatásának helyei, hanem a veszteség és a hiány nyilvános megélésének terei is. Egyre gyakrabban figyelhető meg, hogy az emberek elhunyt szeretteikről posztokban, képekben vagy videóknak emlékeznek meg, miközben a közösség reakciói (kommentek, együttérző üzenetek) szintén fontos szerepet kapnak. A gyász és annak megélése így új, online környezetben jelenik meg, ahol az egyéni érzelmek és a közösségi visszajelzések összekapcsolódnak. A dolgozat célja ennek a vizsgálat, konkrét esetek kutatásán keresztül. Az elemzés arra keresi a választ, hogy miként jelenik meg az elhunytól való beszéd a gyászkommunikációban a közösségi médiában. További kutatási kérdések a gyászkommunikációs posztok címzettjeire irányulnak, ezek közösségi reakcióira, valamint az időbeli mintázatok vizsgálatánára a gyász online kifejezésében. A kutatás figyelmet fordít arra is, hogy milyen vallásos és spirituális elemek jelennek meg a gyászkommunikációs folyamat során.

A tanulmány elméleti keretét a gyász pszichológiai megközelítései, a folytatódó kapcsolat elmélete, valamint a használat és igénykielégítés (Uses and Gratifications) elmélete adja. A kutatás feltáró jellegű, kvalitatív módszert alkalmaz. Az elemzés alapját hat – önreflexióval hét – közösségi média felhasználó gyászhoz kapcsolódó posztjai és az ezekhez érkező kommentek adják. A mintába kerülés feltétele az érintettek beleegyezése volt; az adatkezelés anonim módon történt. Az adatfeldolgozás módszerét a tematikus elemzés képezte, amelynek célja a visszatérő mintázatok, narratívák és kommunikációs sajátosságok azonosítása. A kutatás nem reprezentatív, célját nem általános következtetések levonása képezte, hanem a jelenség mélyebb megértése.

A dolgozat bemutatja, hogy a közösségi média platformjai miként válnak a gyász nyilvános kifejezésének és közösségi megélésének tereivé, ahol az egyéni érzelmek hasonló, megigazuló reakciókkal kapcsolódnak össze. Az elemzés rámutat arra, hogy az online tér nemcsak új kommunikációs formákat hoz létre, hanem lehetőséget biztosít az elhunyttal való kapcsolat fenntartására, az emlékek megőrzésére és a közösségi támogatás megélésére is.

A kutatás következtetése, hogy a digitális környezet a gyász megélésének és kifejezésének új, még nem ismert formáit hozza létre, amelyek kiegészítik és részben átalakítják a hagyományos gyászfolyamatokat.